

Obsah

AKTUALITY	2
TÉMA ČÍSLA – PODNIKOVÉ KOMBINACE	
Nový zákon o přeměnách obchodních společností a družstev (Prof. JUDr. Jan Dědič, Jan Lasák).....	8
Účetní a daňové souvislosti nového zákona o přeměnách (Ing. Jana Skálová, Ing. Jiří Hlaváč).....	10
Na téma fúze a akvizice Rozhovor s ing. Josefem Kotrbou, a ing. Miroslavem Svobodou	16
Novelizovaný standard IFRS 3 (2008) (Ing. Monika Vítová).....	18
Jak se liší oceňování při podnikových kombinacích v českém a zahraničním prostředí? Rozhovor s ing. Markem Jindrou	21
ZE ZAHRANIČÍ	24
RECENZE	
Tabulky a informace pro daně a podnikání 2008.....	25
Daňové a účetní problémy v roce 2008 v souvislostech se Zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů.....	25
LIDÉ A FIRMY	27

@ e-příloha Auditor 4/2008

Obsah

- Aktuální změny při fúzích a přeměnách obchodních společností
- Vyčlenění goodwillu v kontextu s IFRS 3
- Výročí, kterých bychom si měli všimnout
- Nová úprava zdaňování závazků dle § 23 ZDP
- Finanční versus nefinanční ukazatele
- Náhrada nákladů při ukončení vyjednávání

Toto číslo vyšlo **30. 4. 2008**
Uzávěrka pro příjem podkladů
pro další číslo je **14. 5. 2008**

Nový výbor pro politiku finančního výkaznictví

Proč vzniká nový okruh činnosti komory a nový výbor? Jde vůbec o nový okruh činnosti?

V minulém vo-

lebním období byl nově zřízen podvýbor pro IFRS, který se ve své praxi zaměřoval výrazně na problematiku mezinárodních aktivit FEE, EU, IFAC atd. v účetních a dalších souvisejících záležitostech. Méně pozornosti již věnoval vlastním IFRS s tím, že jde o problematiku spíše mezinárodních auditorských firem a koneckonců Brusel (FEE) ani Londýn (IASB) nečeká netrpělivě na stanoviska z České republiky.

Situace se však vyvíjí a praktické uplatnění IFRS se rozšiřuje jak ve světě, tak v ČR. Zájem o IFRS, jejich uplatňování v účetnictví jednotlivých podnikatelských subjektů, o jejich školení, o pochopení jejich vlivu na související legislativu má přirozeně stoupající tendenci a s dosavadním přístupem nelze již vystačit. Zaměření Svazu účetních ani Národní účetní rady není na IFRS orientováno, jediným účastníkem pracovních skupin Accounting Working Party a také Financial Reporting Policy Group v FEE je Komora auditorů ČR.

Vzhledem k narůstající potřebě soustředit se na IFRS u nás tak bylo pro současné období navrženo oddělit problematiku vlastních IFRS od záležitostí, které s metodikou účetnictví přímo nesouvisí nebo souvisí, ale mají průřezový charakter. Jedná se především o otázky strategie

postupu mezinárodních institucí v návaznosti na otázky politiky finančního výkaznictví, mezinárodního účetnictví a také o problematiku malých a středních podniků, otázky nejlepší podnikové praxe, kapitálových trhů a otázky udržitelného rozvoje. Cílem je prohloubit spolupráci s FEE, EFRAG a IFAC v těchto oblastech. Že jde o široké pole působnosti s nutností spolupráce se zainteresovanými institucemi i uvnitř České republiky, asi není třeba zdůrazňovat. Z těchto důvodů nově zvolená rada KA ČR zřídila výbor pro politiku finančního výkaznictví, který se zaměří na strategické otázky finančního výkaznictví a který bude zabezpečovat nezbytné činnosti odpovídající náplni pracovních skupin a podskupin FEE, jež dosud byly komorou pokryty částečně nebo nebyly pokryty vůbec. Jde především o Financial Reporting Policy Group a dále – v omezeném rozsahu – o problematiku spadající do působnosti Company Law And Corporate Governance Working Party (obchodní právo a otázky správné řídicí praxe) a Sustainability Working Party (udržitelný rozvoj). V nezbytných případech se výbor bude zabývat otázkami spadajícími do působnosti Direct Tax a Indirect Tax Working Parties (přímé a nepřímé daně). Úkolem výboru pro politiku finančního výkaznictví bude, v rozsahu odpovídajícím náplni jeho činnosti, zabezpečovat kontakty se zahraničními organizacemi, tj. FEE, IASB, IFAC, EFRAG a s partnerskými profesními organizacemi.

V dělbě práce s metodickým výborem, s podvýborem pro IFRS, s podvýborem pro finanční instituce a také s výborem pro veřejný sektor, bude výbor sledovat především průřezové otázky politiky, strategie a regulace účetního výkaznictví v mezinárodním kontextu, obchodního práva, otázky kapitálových trhů, otázky týkající se malých a středních podniků a rovněž otázky související s problematikou nejlepší podnikové praxe a s problematikou udržitelného rozvoje.

Cílem činnosti výboru bude využití znalostí současných trendů a jejich

uplatňování ve vztahu k odpovědným institucím při tvorbě legislativních předpisů a jejich předávání auditorům i veřejnosti.

Průřezový charakter náplně činnosti výboru nabízí platformu pro účast zástupců výborů zaměřených na metodické otázky účetnictví podnikatelského (IFRS) i veřejného (IPSAS) sektoru. Proto byla dohodnuta účast zástupců těchto výborů a dalších auditorů, kteří aktivně působí v orgánech umožňujících komoře ovlivňovat vývoj českého účetnictví (např. poradní skupiny MF, Národní účetní rada apod.).

A jak si představují naši práci? Především jde o to, že v průběhu jednání rady a případně dalších orgánů komory nebývá čas na fantazii, na nápady a často ani na přenos informací z jednání různých evropských institucí, kam zástupci komory jezdívají. V tomto výboru by se měly podobné informace soustředit tak, aby s nimi mohla rada a případně i ostatní výbory dále pracovat.

Ing. Ladislav Langr

předseda Výboru pro politiku finančního výkaznictví, člen Rady KA ČR

Ze zasedání Rady KA ČR

Rada na svém zasedání 7. dubna 2008 projednala v souladu se zákonem o auditorech stálou agendu předkládanou Výborem pro otázky profese:

- schválila návrh na vyškrtnutí asistentů auditora pro nedoložení pracovního poměru u auditora nebo auditorské společnosti,
- rozhodla o pozastavení oprávnění k auditorské činnosti na vlastní žádost,
- rozhodla o snížení fixního příspěvku na činnost komory ve smyslu Příspěvkového řádu,
- zastavila správní řízení ve věci vyškrtnutí asistenta auditora, protože ve stanovené lhůtě byl doložen pracovní poměr u auditorské společnosti.

Změny v seznamech auditorů jsou průběžně aktualizovány na

www.kacr.cz, sekce seznamy auditorů a sekce seznamy auditorských společností.

Rada jmenovala další dva náhradníky do Odvolací komise pro kárné řízení: Ing. Langr a Ing. Pilátová, a členy za KA ČR do pracovní skupiny pro spolupráci s NKÚ: doc. Želenska, Ing. Rambousek, Ing. Ficbauer, Ing. Brumovský a doc. Králíček.

Rada se seznámila s aktualizovaným a doplněným programem mezinárodní konference ve dnech 12. – 13. 6. 2008 v Praze (viz str. 2 obálky tohoto čísla), a dále s předběžnými výsledky plnění rozpočtu roku 2007, s návrhem novely trestního zákoníku, vzala na vědomí zápisy z výborů a komisí.

Rada vzala na vědomí předloženou zprávu o čerpání dotace z JPD3

na vzdělávání auditorů (semináře „Praktická aplikace ISA“). O prodloužení projektu do konce srpna se nebude žádat.

Rada rozhodla, že se nebudou uveřejňovat v časopise Auditor reklamy jiných vzdělávacích agentur.

Ing. Šobotník informoval o Regionálním setkání představitelů členských organizací IFAC ze zemí střední a východní Evropy, které se uskutečnilo v Praze dne 4. dubna 2008.

Regionální setkání představitelů Komory s auditory a s asistenty, kde bude možno diskutovat aktuální problémy z praxe, se uskuteční dne 15. 5. 2008 v Plzni.

Ing. Eva Rokosová, MBA

Úřad KA ČR

Omluva

V minulém čísle časopisu Auditor (č. 3/2008) jsme na stranách 6 a 7 zveřejnili přehled členů výborů a rad komory, kde u tří členů byly uvedeny nesprávné či neúplné tituly. Tímto se dotýcným auditorům omlouváme a uvádíme nyní u jejich jmen správné tituly. Jde o Ing. JUDr. Arianu Bučkovou, Ing. Jitku Náhlvskou, Ph.D. a Mgr. Martina Skácelíka.

Redakční rada na zasedání 14. dubna rozhodla, že napříště nebude při zveřejňování různých přehledů auditorů a asistentů uvádět tituly.

Prezident IFAC navštívil Prahu

Dne 4. dubna 2009 se v Praze uskutečnilo pravidelné setkání prezidenta IFAC se zástupci auditorských profesí zemí střední a východní Evropy. Prezidenta IFAC Fermína del Valle doprovázel na setkání výkonný ředitel IFAC Russell Guthrie, FEE na setkání zastupoval výkonný ředitel Olivier Boutellis-Taft.

Obdobná setkání jsou pořádána každoročně a umožňují členským organizacím IFAC nejen navázání osobního kontaktu s vedením IFAC, ale i vzájemnou výměnu názorů. Nejinak tomu bylo i v letošním roce, kdy se na jednání v hotelu Marriott v Praze sešli zástupci 13 profesních organizací – členů IFAC z České republiky, Polska, Estonska, Maďarska, Rumunska, Bulharska, Slovenska, Litvy, Slovinska a Chorvatska. Za Českou republiku se jednání zúčastnili zástupci Svazu účetních JUDr. Sobotka a Ing. Markovičová, v delegaci KA ČR mne doprovázela viceprezidentka prof. Libuše Müllerová a vedoucí úřadu komory Ing. Rokosová. V úvodním vystoupení prezident IFAC Fermín del Valle zmínil hlavní oblasti zájmu IFAC ve vztahu k našemu regionu. Hovořil zejména o zavádění ISA a podpoře praktické aplikace ISA při auditu malých a středních podniků („Guide to Using International Standards on Auditing in the Audits of Small- and Medium-sized entities“). Dále hovořil o potřebě zajištění kvalitních překladů standardů IFAC do jednotlivých jazyků. Zajímal se též o stav zavádění nové Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze 17. května 2006 do národních legislativ.

Po úvodním vystoupení prezidenta IFAC se rozpoutala diskuse především ke dvěma oblastem, a to zajištění překladů standardů do národních jazyků a stav přípravy na zavedení Směrnice o povinném auditu do národních legislativ. Nebylo možné si nevšimnout, že jednotliví účastníci setkání musí řešit naprosto stejné problémy. V současné době má Evropská komise povinnost zajistit překlady do 21 jazyků a kvalita těchto překladů v mnoha případech působí na úrovni jednotlivých států nejasnosti, neboť velmi často dochází

při těchto překladech k (mnohdy i podstatným) nepřesnostem. Panovala shoda v názoru, že profesní organizace se musí do překladu ISA v podmínkách EU aktivně zapojit – jako vždy ale vyvstává otázka, kdo to zaplatí. I když připustíme otázku nákladů, účastníci jednání se shodli na tom, že bez aktivní účasti zástupců profesních organizací není kvalitní překlad ISA do národních jazyků uskutečnitelný. Další bod diskuse, který se zaměřil na problémy spojené s procesem povinného zavedení ISA do národních legislativ, není pro nás již aktuální. Bylo zřejmé, že i pozice EU je v tomto směru poměrně jednoznačná, alternativa k povinnému zavedení ISA neexistuje. Diskuse potvrdila, že zavedení ISA do národních legislativ je pouze prvním krokem, praktické osvojení mezinárodních standardů auditu členskou základnou je však dlouhodobým procesem. Aktivita jednotlivých zemí v překladech se liší, ale například Rumunsko již přeložilo i implementační příručku IFAC pro audit malých a středních podniků. Shrnutí diskuse prezidenta IFAC k tomuto bodu bylo krátké, ale přehledné. ISA nemají alternativu, jejich zavedení v těch zemích, které to dosud neučinily, je otázkou času. Profesní organizace se musí aktivně podílet na překladech do národních jazyků – otázku nákladů je nutno řešit individuálně, například následným prodejem publikací členské základně.

Dalším bodem diskuse byl stav zavádění Směrnice Evropského parlamentu a Rady do národních legislativ. Slovensko bylo jedinou v diskusi vystupující zemí, které výše zmíněnou směrnici zapracovalo (již v roce 2007) do národní legislativy, i když zkušenosti z praktického uplatnění chybí. Naopak z vystoupení zástupců Maďarska a (především) Polska bylo zřejmé, že účast profesních organizací při přípravě národní legislativy je velmi okrajová, pokud k ní vůbec dochází. Minorita auditorů v orgánech dohledu je zachována, obvykle jsou ale počty auditorů větší, než je navrhováno v poslední české verzi návrhu zákona o auditorech.

Regionálního zasedání IFAC v hotelu Marriott v Praze se zúčastnili zástupci třinácti profesních organizací ze zemí střední a východní Evropy.

Účastníci setkání společně poobědvali v Obecním domě. Zleva: Petr Kříž, Fermín del Valle, Petr Šobotník, Russell Guthrie, Libuše Müllerová.

Již teď je zřejmé, že bez ohledu na to, jakou formou je zřízení dohledu nad činností navrhováno, delší praxe bude nutná pro získání praktických zkušeností s efektivním působením dohledu ve vztahu k auditorské profesi. Na závěr mi dovoluji jeden osobní poznatek. Tohoto jednání jsem se účastnil poprvé a měl jsem určité obavy, zda ve vymezeném časovém prostoru bude možné některá témata vůbec otevřít. V průběhu jednání se ale ukázalo, že podobných problémů mezi jednotlivými ze-

měmi našeho regionu je velká řada a vzájemnou výměnou názorů se rozhodně vyplatí dále rozvíjet. Společný oběd ve Francouzské restauraci Obecního domu byl pak už jenom příjemnou tečkou za jednáním, jehož průběhu dominovala diskuse a nikoliv formální projevy jednotlivých delegátů.

Ing. Petr Šobotník
prezident KA ČR

Seminář Národní účetní rady se vydařil

Dobře zorganizovaný. Kvalitně obsazený. A v mnohém poučný. Tak lze ve zkratce charakterizovat historicky první odborný seminář Národní účetní rady (NÚR), který se uskutečnil v první polovině dubna v pražském hotelu Olšanka.

Téma „Jak využít v praxi interpretace NÚR?“ znělo lákavě a plně korespondovalo se zaměřením tohoto profesního sdružení, v němž jsou zastoupeny Komora auditorů, Komora daňových poradců, Svaz účetních a Vysoká škola ekonomická. Jak jistě víte, Národní účetní rada se již léta snaží ovlivňovat vývoj účetnictví v České republice a kromě připomínkování legislativy se věnuje také odborné metodické práci. Výsledkem jsou takzvané interpretace, odborné výklady některých účetních situací, které nejsou dostatečně ošetřeny legislativou, nicméně v praxi vyžadují jednotný přístup.

Národní účetní rada dosud vydala třináct interpretací, a tomu odpovídal i program dubnového semináře na Žižkově.

Po zahájení ing. Lubomírem Harnou, prezidentem Svazu účetních a současným předsedou NÚR, a úvodním referátem doc. Ladislava Mejzlíka, který se zabýval obecným významem a posláním interpretací v české účetní, daňové a auditorské praxi, následoval blok třinácti příspěvků.

Přednášející se neomezili na prostý popis dokumentů, ale v širším měřítku hovořili i o příčinách vzniku té či oné interpretace a úskalích při jejím využití v praxi. Na jednotlivé přednášky navazovaly panelové diskuse, a nutno říci, že právě v nich se objevila řada zajímavých a podnětných myšlenek. Kvalita diskuse odpovídala nepředstíranému zájmu účastníků i velmi dobré orientaci přednášejících. Není divu – vždyť přednášejícími byli samotní předkladatelé interpretací, příp. jejich zasvěcení zástupci.

Odbornými garanty semináře byli doc. Ladislav Mejzlík (účetní pohled) a ing. Jana Skálová (daňová hlediska). O konkrétních interpretacích pak hovořili ing. Ladislav Harna (4), ing. Petr Kříž (7), ing. Irena Liškařová (8), ing. František Louša (13), doc. Ladislav Mejzlík (9), prof. Libuše Müllerová (1, 2 a 3), ing. Jiří Pelák (11), ing. Jana Skálová (5), ing. Jiří Škampa (10 a 12) a doc. Antonín Valder (14). V závorkách uvádíme čísla interpretací NÚR.

Dubnový seminář Národní účetní rady se nesporně vydařil. Je jen škoda, že nepřišlo víc lidí. V kongresovém sále hotelu Olšanka byla k vidění zhruba stovka účastníků, vesměs daňových poradců. Pořadatelé přitom očekávali účast dvou až tří stovek odborníků, včetně auditorů, certifikovaných účetních ap. Možná někdy příště.

Jaromír Dočkal, foto autor

Semináře v hotelu Olšanka se zúčastnila zhruba stovka odborníků.

Moderátorem semináře byl doc. Ladislav Mejzlík (na snímku společně s prof. Libuší Müllerovou a ing. Petrem Křížem).

Mezi přednášejícími nechyběli ani zástupci KDP: ing. Jana Skálová a ing. Jiří Škampa.

Vydané interpretace NÚR

I-1	Přechodné rozdíly při výchozím uznání aktiv	I-9	Odložená daň – první vykázání
I-2	Přechodné rozdíly při přeměnách a vkladech	I-10	Okamžik účtování o pohledávce z titulu příslušenství k pohledávce u věřitele
I-3	Rezerva na splatnou daň	I-11	Srovnatelnost informací za běžné a minulé účetní období v individuální účetní závěrce podnikatelů
I-4	Odložená daň z přechodných rozdílů při ocenění majetkových účastí metodou ekvivalence	I-12	Factoring
I-5	Stanovení okamžiku zahájení účtování souvisejících nákladů spojených s pořízením dlouhodobého majetku	I-13	Účtování související s paušálními náhradami odpovědnosti za kvalitu dodávek
I-7	Komisionářské smlouvy	I-14	Okamžik vykázání nároku na přijetí nebo vrácení dotace
I-8	Sociální fond a účtování o fondech tvořených ze zisku		

Více informací na www.nur.cz.

Dozorčí komise pracuje v novém složení

Sedmnáctý sněm Komory auditorů ČR byl sněmem volebním a pro další tříleté období byli zvoleni do orgánů komory noví zástupci auditorské profese. Patřím mezi členy nově zvolené Dozorčí komise (DK), kteří v komisi pracovali již v minulém volebním období. Téměř 65 % členů nově zvolené komise má praktické zkušenosti z činnosti v komisích, a to buď z dozorčí nebo kárné, což dává předpoklad pro zachování kontinuity činnosti. Máme optimální poměr mužů a žen, komise má zástupce z velkých i středních auditorských firem, ale i OSVČ. Není tedy důvod obávat se, že obměna velkého počtu členů ovlivní kvalitu výkonů komise.

My auditori při denní činnosti musíme vstříbat změny, které byly přijaty v podobě mezinárodních auditorských standardů, změny spojené s přijetím Etického kodexu IFAC, ale i změny, které již nastaly se změnou zákonů v ČR nebo které přinese připravovaný zákon o auditorech. Významnou změnou v tomto zákoně bude zřízení veřejného dohledu s novým orgánem označovaným jako „Rada“. Jde o požadavek, který vychází ze směrnice 2006/43/ES o statutárním auditu. Na loňském listopadovém sněmu byla schválena novela Etického kodexu KA ČR s platností od 1. 1. 2008. Novela umožňuje auditorům lepší orientaci a návazné rozhodování zejména při posuzování nezávislosti auditora. Je nutno si uvědomit, že zákon o auditorech a Etický kodex jsou

dva hlavní dokumenty, jimiž se auditori musí při výkonu auditorské činnosti řídit.

Dozorčí komise na podzim předlošského roku připravila pro sjednocení kontrolní činnosti nový Dotazník dozorčí komise, který byl publikován v časopise Auditor (č. 9/2006). Dále byla připravena i nová struktura Zprávy z dohlídky a kritéria pro sjednocení pohledu na výsledek dohlídky. Na prvních zasedáních nové dozorčí komise jsme znovu hodnotili používané metody a vhodnost a kvalitu výše uvedených materiálů. Posuzovali jsme je z pohledu vzrůstající náročnosti práce a při hodnocení jsme vzali v úvahu využitelnost pro další období a jejich vypovídací schopnost a objektivnost. Dospěli jsme k závěru, že kromě nezbytné aktualizace se tato sjednocující metoda ověření jeví jako vhodná a není nutno přistupovat k zásadnímu přepracování používaných metodik. V zájmu zachování objektivnosti posouzení výsledku dohlídky u auditora je využívána metoda kolektivního posouzení výsledku v souladu s Dozorčím řádem.

Obecně lze konstatovat, že v rámci opakovaných kontrol se úroveň auditorské dokumentace začíná pozvolna zkvalitňovat. Pokud jde o dohledy, kam přijde dozorčí komise poprvé, objevují se ještě častěji případy, kdy je auditorská dokumentace nedostatečná nebo je zpracována pouze formálně. Závady, které ve spi-

se auditora dozorčí komise zjišťuje, se zpravidla liší podle typu auditorské firmy. U větších firem, kde pracuje více auditorů a asistentů, se DK může setkat s nestejnou úrovní auditorských spisů u různých klientů, a to i přesto, že společnost používá stejný manuál. Toto zjištění naznačuje, že v rámci auditorské společnosti nebývá ještě dostatečně prováděna kontrola kvality. U OSVČ a malých auditorských firem vykazuje kvalita spisu výraznější odchylky. V dnešní době již skoro každý auditor vede spisy buď podle svého, nebo vzorového manuálu (využívá manuály vydané komorou), který si přizpůsobil na konkrétní podmínky. Zde se mnohem častěji DK setkává s formálností, která pramení z „úspornosti“ uváděných informací do předtištěných formulářů, a v případech, kdy jsou podklady „přetahovány“ do dalšího roku, často dochází k tomu, že některé nejsou aktualizovány v potřebné míře nebo ve spisu chybí.

Myslím, že mohu za členy dozorčí komise uvést, že našim záměrem při kontrolní činnosti není jen dogmaticky lpět na všech náležitostech spisu, je-li z dostupných pokladů patrné, že vydání zprávy auditora je dostatečně doložené a opodstatněné. Cílem naší práce je přispět ke zkvalitnění auditorské činnosti a tím i ke zvýšení prestiže auditorské profese.

Ing. Jana Kutilová
Dozorčí komise KA ČR

Řada auditorů dosud nedoložila účast na profesním vzdělávání

Stejně jako v uplynulých letech, i letos zveřejňujeme seznam auditorů, kteří ani dva měsíce po řádně stanoveném termínu pro odevzdání Evidenčního záznamu o účasti na KPV za rok 2007 tuto povinnost nesplnili. Jedná se o 140 auditorů (tučným písmem jsou zvýrazněni auditori, kteří se stejného porušení Směrnice pro KPV dopustili i za rok 2006).

Vzhledem k tomu, že se stále jedná o vysoký počet auditorů, předal Institut vzdělávání kárné komisi podnět na zahájení řízení s těmi auditory, kteří opakovaně porušují ustanovení Směrnice pro KPV a dlouhodobě neplní stanovený rozsah KPV.

Monika Kryštůfková

Institut vzdělávání KA ČR

Seznam auditorů, kteří k 31. 3. 2008 nezaslali Evidenční záznam o účasti na KPV v roce 2007

příjmení a jméno	č. osv.
ALFERY Jana	1162
AMBROŽ Jan	1427
AMBROŽ Petr	1005
BABUŠKOVÁ Alena	1796
BAŤA Vladimír	1574
BERR Jan	2035
BRACHTLOVÁ Klára	2072
BRTÁŇ Jaroslav	0139
BRTŇÍK Antonín	1174
BRYCHTOVÁ Jitka	1471
BUDAŘ František	0533
BUDAŘOVÁ Blanka	1100
BUDJAČ Oldřich	1710
CABICAR Libor	1277
CUPÁKOVÁ Dana	1655
ČABLOVÁ Ivana	1686
ČECHOVÁ Alena	1723
DEJDAROVÁ Romana	1932
DOBRÁ Libuše	1342
DOČEKAL Pavel	1803
DOLEŽAL Václav	0072
DOLEŽALOVÁ Irena	1643
DUCHEK Petr	1783
DVOŘÁKOVÁ Pavla	1690
FALTA Antonín	0752
FORGAČ Vladimír	1793
HÁJEK Jan	0279
HANÁK Zdeněk	1464
HLAVÁČEK Petr	1462
HÖCKOVÁ Jitka	0402
HOLÍNSKÁ Eva	1169
HOLUB Pavel	1397
HOUDOVÁ Miriam	1778
HUML Jiří	1608
CHALOUPKA Stanislav	1461
CHVATLINOVÁ Jana	1581

příjmení a jméno	č. osv.
JERÁBEK Martin	1867
JEŽEK Libor	1769
JÍLEK Karel	1763
JURÁNEK Vilém	1430
KADEČKOVÁ Marie	1134
KADLEC Otto	1286
KAILOVÁ Miloslava	1202
KARBANOVÁ Blanka	1415
KAREL Josef	1410
KAŠKA Josef	1132
KLAVÍKOVÁ Bohuslava	1691
KLEINHAMPL Petr	0537
KLEKNER Antonín	0657
KLÍMA Miroslav	1310
KLUSÁKOVÁ Lenka	0656
KMENTOVÁ Eva	0653
KOLÁŘ Zdeněk	2015
KOLDUSOVÁ Helena	1266
KORDOVÁ Marie	0462
KOSEJK Václav	1742
KOTRČOVÁ Martina	1311
KOZOHOŘSKÝ Leonard	0066
KOZOHOŘSKÝ Leoš	1276
KOZOHOŘSKÝ Martin	1295
KRUNTORÁDOVÁ Lenka	1502
KŘEPINSKÁ Helena	1362
KUČERA Ivan	0353
KUNCOVÁ Jiřina	0197
KUNEŠOVÁ Jana	1740
KUPČÁK Václav	1721
KUTÁLEK Bedřich	0454
LÁNÍČKOVÁ Hana	1688
LAUER Jaromír	0074
LÁVIČKA Jan	0819
LUTZ Josef	2049
MAŠEK Josef	1937

příjmení a jméno	č. osv.
MATĚJKOVÁ Olga	0480
MATOUŠOVÁ Hana	1820
MIHALIDESOVÁ Zdeňka	1545
MICHÁLKOVÁ Marie	1108
MORAVCOVÁ Vlasta	1609
MRNKA Rudolf	1125
NĚMCOVÁ Olga	1486
NOVÁKOVÁ Libuše	1396
NOVÁKOVÁ Marcela	1997
NOVÁKOVÁ Yveta	1434
ORLITOVÁ Jarmila	1606
OUTĚŘICKÁ Olga	1358
PALYZA Jiří	1618
PANOVCOVÁ Jitka	1786
PAŠKOVÁ Eliška	1123
PAVELCOVÁ Věra	1374
PAVLACKÝ Milan	0381
PETRÁŠEK František	0096
PETRŽILKOVÁ Irena	0821
PLACHÝ Martin	1733
PLAVCOVÁ Lenka	1541
PODLAHOVÁ Jana	1661
POLEŠÁK Miloň	0509
POSPÍŠILOVÁ Jaroslava	1172
POSPÍŠILOVÁ Ludmila	1492
PROCHÁZKA Jaroslav	1568
PROCHÁZKA Petr	1943
PROCHÁZKOVÁ Blanka	1439
PROKOPIUS Milan	2022
PSOHLAVEC Karel	1175
RADNÍK Lubomír	0277
RAIF Pavel	0207
RAJTORA Jaroslav	0081
RANDÁK Jiří	0521
RŮŽIČKOVÁ Veronika	1806
ŘEHÁK Jaroslav	1652

příjmení a jméno	č. osv.
SÍTAŘOVÁ Blanka	1753
SLÁMOVÁ Zdeňka	1458
SLAWIKOVÁ Drahomíra	1414
SMILEK Jan	1671
SROVNALOVÁ Anna	1843
SYNEK Milan	0929
ŠLAISOVÁ Eva	1003
ŠOLJAKOVÁ Libuše	1988
ŠPAČKOVÁ Milada	0080
ŠTEINFELD Jakub	2014
ŠTOLCPARTOVÁ Jiřina	1780

příjmení a jméno	č. osv.
ŠTRÉBLOVÁ Věra	1282
ŠUBRT Jiří	0183
ŠVEĐUK Jan	1209
TĚRA Miroslav	0456
TLAMKOVÁ Miroslava	1272
TOMÁŠ Karel	1225
TURKOVÁ Libuše	1989
TYLL Rudolf	0254
VAŇKOVÁ Marie	0728
VESELÁ Eva	1583
VITOUŠOVÁ Eva	0463

příjmení a jméno	č. osv.
VOJTEK Bohumil	1657
WERNER Petr	1490
WRLÍK Milan	1008
ZAHÁLKA Jaroslav	1677
ZAPLETALOVÁ Radka	1926
ZÁVIŠKOVÁ Jiřina	0714
ZELENKOVÁ Zuzana	1725
ŽIAČIK Jan	1303
ŽILKA Vladimír	1928
ŽŮRKOVÁ Isabella	1158

inzerce

Auditoři a EPIS® (Ekonomicko-Právní Informační Systém)

Již od počátku devadesátých let se zabýváme vývojem, výrobou a distribucí právního software. EPIS® tak prošel dlouholetým vývojem, od prostředí MS DOS (distribuovaný na disketách 5 ¼“ a pak 3,5“), přes Windows 3. *, až po současnou verzi. V průběhu této řady let vznikly i různé „pobočné verze“ a produkty a sám EPIS® byl neustále rozšiřován nejen o vlastní data, ale i o další doprovodné a související aplikace. Od samého počátku výroby EPISu jsme kladli důraz na pracovní pečlivost a odbornost s cílem maximální korektnosti dat a co nejvyšší minimalizaci chyb, které nutně vznikají při každé aktivitě, na které se podílí lidský činitel. EPIS® v současné době splňuje naše i uživatelská očekávání a požadavky. Mimo samostatný právní řád ČR, který tvoří v EPISu Registr právních předpisů (přehled o všech právních předpisech od roku 1945) a Plná znění právních předpisů v aktuálním i historickém znění, obsahuje řadu doplňujících aplikací. Právo EU s úplným zněním cca 3 300 právních aktů EU (směrnice a nařízení), Finanční zpravodaj MF ČR, Judikaturu NS ČR a NSS ČR a řadu dalších. V současné době tak EPIS® obsahuje cca 600 000 stran textu for-

mátu A4 se zhruba 7 000 grafickými objekty a je provázán více než pěti milióny hypertextových vazeb. S úsměvem je možné dodat, že pokud bychom chtěli vytisknout jeho obsah na běžný kancelářský papír (80 g), potřebovali bychom ho 4 680 kg v ceně cca 144 000 Kč. V roce 2003 jsme uzavřeli smlouvu s Komorou auditorů ČR a auditorům jsme poskytli slevy. Řada auditorů této nabídky využila a dodnes jsou spokojenými uživateli systému EPIS®, který je pro ně nezbytnou profesionální pomůckou a zdrojem informací.

Za pět uplynulých let došlo k výraznému rozšíření dat ve všech oblastech. Přehlednost, rychlost a uživatelská přívětivost zůstává. Nyní jdeme ve spolupráci dál. Pro členy komory jsme připravili akci, při které je možné získat EPIS® se slevou 50 %, a to nejen při pořízení, ale i v následujících letech ve všech frekvencích aktualizací. Do budoucna připravujeme on-line verzi, kde budou samozřejmě dosavadní uživatelé EPISu zvýhodněni.

Na dnešním trhu je celá řada dodavatelů tzv. právních systémů. U těch, kteří jsou na trhu více let, a je jich jen několik, kteří stojí za zmínku, se postupně mění majitelé

a práva přechází na zahraniční subjekty. Vznikají i nové firmy a právní produkty. Ty však vzbuzují podezření, a to nejen obsahem dat, který nemohli vytvořit za tak krátkou dobu, ale museli data „někde stáhnout“. Proto samozřejmě doporučujeme: Vsaďte na tradici a korektnost!

Potřeba aktuálních právních informací je jednoznačná. Pro auditora, daňového poradce nebo jiného odborníka v daních a právu naprosto nezbytná. Vždyť např. živnostenský zákon byl od nabytí účinnosti (1992) celkem 115x novelizován. Zákon o daních z příjmů byl novelizován 12x v roce 2004, 9x v roce 2005, 11x v roce 2006 a 7x v roce 2007.

Informace jsou údajně nejdražším zbožím. Proč tedy nevyužít této výhodné nabídky?

Pokud budete EPIS® objednávat přes internet, napište jen do poznámky KACR a Vaše evidenční číslo. My zašleme e-mailem potvrzení objednávky za poloviční cenu.

JUDr. Vladimír Marc
GRAND, s.r.o.
www.grand-software.cz

Nový zákon o přeměnách obchodních společností a družstev

Dne 2. 4. 2008 podepsal prezident republiky zákon o přeměnách obchodních společností a družstev, který byl přijat v souvislosti s transpozicí „desáté směrnice“

Evropského parlamentu a Rady ES č. 2005/56, o přeshraničních fúzí kapitálových společností. Ta členským státům ES/EU uloži-

la, aby jejich právní řády ve jménu rozšíření svobody usazování umožnily realizaci přeshraničních fúzí kapitálových obchodních společností napříč komunitárním trhem, a to nejpozději do 15. prosince 2007.

Schválený zákon o přeměnách v první řadě vyjmul právní úpravu přeměn ze zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Z obchodního zákoníku tak ke dni účinnosti zákona, tedy k 1. červenci 2008, zmizí zejména ustanovení § 69 až § 69h, § 92a až § 92e, § 104a až § 104e, § 153a až § 153e a konečně § 220a až § 220zc a § 254 odst. 4 až § 256, kterými se přijatý zákon vyčleňuje.

Z hlediska systematického byla při přípravě návrhu zákona zřetelně využita osnova německého zákona o přeměnách společností (Umwandlungsbereinigungs-gesetz) z roku 1994. Úvodní část předlohy z toho důvodu obsahuje obecná ustanovení společná pro všechny druhy přeměn obchodních společností a družstev. Část druhá následně pokrývá právní regulaci vnitrostátních a přeshraničních fúzí, přičemž úprava vnitrostátních fúzí má vůči právní úpravě

přeshraničních fúzí subsidiární povahu. Osnova přitom kopíruje současný princip, podle kterého nejsou možné křížové fúze (ať už vnitrostátní nebo přeshraniční) mezi obchodními společnostmi různých právních forem. Přijatá předloha současně přináší zvláštní právní fikci, podle které se v případě sloučení mateřské společnosti a jí 100% vlastněné dceřiné společnosti jedná o fúzi, je-li mateřskou a dceřinou společností akciová společnost, respektive společnost s ručením omezeným. Třetí část schváleného zákona upravuje rozdělení obchodních společností a družstev, část čtvrtá pak převod jmění na společníka (tzv. nepravý squeeze-out). Dle přijatého zákona přitom platí, že není možné převzetí jmění v družstvu. Naopak je však umožněno převzetí jmění společníkem nejen z ČR, ale i ze zahraničí, pokud je tato osoba podnikatelem. Tato problematika však může přinášet řadu problémů v otázkách kolize různých právních řádů, neboť na rozdíl od fúzí tato otázka není řešena. Pátá část zákona pak upravuje nepravou přeměnu, a to změnu právní formy.

Základní novinkou, kterou zákon o přeměnách vnáší do českého právního řádu, je možnost realizace přeshraničních fúzí obchodních společností i družstev. Směrnice o přeshraničních fúzích uložila, aby Česká republika umožnila přeshraniční fúze alespoň akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Nicméně předloha pojala do zákonného textu rovněž možnost, aby se přeshraniční fúze účastnily i družstva a osobní společnost, tedy veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Odlišná povaha nadnárodní fúze je však ulehčena tím, že pokud se budou účastnit přeshraniční fúze české společnosti, budou se v úvodních stádiích řídit českým právem, na

které jsou navyklé. Teprve závěrečná fáze přeshraniční fúze bude podřízena právnímu řádu nástupnické společnosti. Bude-li se tak nástupnická společnost řídit zahraničním právním řádem, bude tomuto právu podřízen například zápis do obchodního rejstříku, případně otázka účinnosti přeshraniční fúze. Současně se v případě přeshraniční fúze uplatňuje vyjednávací procedura pro stanovení vlivu zaměstnanců na řízení nástupnické společnosti, jejíž obdoba se již dnes aplikuje v regulaci evropské společnosti.

Patrně nejvýznamnější odlišnosti je nahrazení smlouvy o fúzi, o rozdělení a o převodu jmění na společníka projektem fúze (§ 70), projektem rozdělení (§ 250) a projektem převzetí jmění (§ 339). V první fázi přeměny musí zúčastněné společnosti vypracovat projekt a schválit jej v totožném znění. Projekt přeměny doznal ve srovnání se stávající úpravou celé řady změn. Nově nemá mít tento dokument právní formu notářského zápisu, ale je přílohou schválení přeměny, které má mít v souladu s ustanovením § 16 odst. 2 právní formu notářského zápisu. Z hlediska obsahového zákon požaduje, aby projekt fúze, změny právní formy a rozdělení obsahoval informaci o zvláštních výhodách členům orgánů nebo znalcům, jsou-li v souvislosti s přeměnou poskytovány. Rozdílně od stávající úpravy může projekt přeměny (§ 139) stanovit, že akcie a zatímní listy mohou být prohlášeny za neplatné, a to bez poskytnutí dodatečné lhůty k vrácení akcií, pokud nebudou společnosti v rámci výměny akcií ve stanovené době vráceny.

Zákon o přeměnách požaduje, aby byl projekt přeměny zveřejněn. Ve zveřejněném projektu přitom nemusí být uvedena jména členů orgánů nástupnické společnosti. Ty se mohou doplnit před samotným rozhodnutím o přeměně obchodní spo-

lečnosti nebo družstva. Zveřejnění projektu fúze s sebou současně nese další významný důsledek, a to povinnost obchodní společnosti nebo družstva schválit projekt přeměny ve znění, ve kterém byl zveřejněn.

Předloha současně nově zakotvuje zvláštní úpravu řízení o neplatnosti projektu přeměny (ustanovení § 52 a násl.). Tě se lze dle zákonného textu dovolávat toliko současně s návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebo členské schůze, kterým byla přeměna schválena. Pokud se však jedná o projekt přeměny veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, případně pokud vnitrostátní fúzi sloučením schvaluje za podmínek stanovených zákonem představenstvo (§ 129 a násl.), lze se dovolávat neplatnosti projektu přeměny samostatně.

Za účelem jistého odlehčení zákonných povinností zákon o přeměnách zcela vypouští povinnost dozorčí rady akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, případně kontrolní komise družstva, sestavit zprávu o přezkoumání projektu přeměny. Povinnost sestavit tuto zprávu komunitární směrnice právo neukládalo, a tak se dle důvodové zprávy stávající povinnost ruší, neboť její zachování není nutné.

Předloha vyžaduje, aby byl zveřejněný projekt přeměny schválen k tomu kompetentními orgány zúčastněných společností. Toto rozhodnutí zákon svěřuje valné hromadě, společníkům, představenstvu, případně členské schůzi v závislosti na druhu přeměny a právní formě zúčastněných společností. Veškerá rozhodnutí o přeměně obchodních společností a družstev přitom musí mít formu notářského zápisu, jejichž přílohou je projekt přeměny (§ 17 odst. 3, § 21 odst. 3, § 23 odst. 3).

Snadno se může stát, že ne všichni akcionáři, případně společníci zúčastněných společností s pře-

měnou souhlasí. Z toho důvodu je předloha postavena na principu, podle kterého má právo na odkoupení akcií či vystoupení ze společnosti s ručením omezeným ten společník, který vyslovil svůj nesouhlas s projektem přeměny. Tento nesouhlas však musí učinit ve formě notářského zápisu, jehož přílohou je projekt přeměny, se kterým společník nesouhlasí (§ 19 odst. 2). Je-li právním nástupcem akciové společnosti společnost s ručením omezeným, má akcionář,

jenž s přeměnou nesouhlasil, právo z nástupnické společnosti vystoupit. Návrh na vystoupení ze společnosti lze podat 30 dnů po schválení valnou hromadou dané akciové společnosti. Vypořádací podíl tohoto společníka je přitom určen souhrnnou kupní cenou akcií akcionáře, jež musí být stanovena znalcem jmenovaným soudem.

Přirozenou součástí přeměny ve formě fúze akciových společností je výměna akcií. Mají-li být vyměněny listinné kótované akcie, ukládá pro tento případ zákon představenstvem zúčastněných společností pověřit obstaráním výměny pově-

řenou osobu. Mají-li být vyměněny nekótované akcie, nemusí být využity služby pověřené osoby.

Oproti stávající úpravě se právo na dorovnání, přiměřené vypořádání při převzetí jmění, právo na vydání výtěžku z prodané akcie a právo na vydání akcií z úschovy nepromlčuje. Při převzetí jmění na společníka se přiměřené vypořádání úročí v souladu s ustanovením § 352, přičemž tím není dotčeno právo na úrok z prodlení.

V souladu s novým zákonem nabývá přeměna účinnosti okamžikem zápisu do obchodního rejstříku.

Lhůta pro podání návrhu na zápis přeměny do obchodního rejstříku byla prodloužena na 12 měsíců od rozhodného dne (místo dosavadních 9 měsíců). Specifický režim má přitom přeshraniční fúze, jejíž účinnost nastává okamžikem zápisu do veřejného rejstříku nástupnické společnosti. Následný zápis do rejstříků zanikajících společností má pouze deklaratorní povahu.

Zákon nabude účinnosti 1. července 2008. Dle přechodných ustanovení současně platí, že pokud byl návrh smlouvy o fúzi nebo smlouvy o převzetí jmění společníka nebo projektu rozdělení nebo smlouvy o rozdělení a převzetí obchodního jmění již uložen do sbírky listin obchodního rejstříku anebo byl zveřejněn záměr přijmout rozhodnutí o změně právní formy v Obchodním věstníku přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí se přeměna podle dosavadních předpisů. Veškerá práva a povinnosti všech zúčastněných obchodních společností a družstev, jejich společníků nebo členů, věřitelů, dlužníků, ručitelů, jakož i jiných osob se přitom řídí dosavadními předpisy. Toto přechodné ustanovení platí i pro běh promlčecích a prekluzivních lhůt.

**Prof. JUDr. Jan Dědič
Jan Lasák**

Účetní a daňové souvislosti nového zákona o přeměnách

Rok 2008 přináší opět změny mnoha právních předpisů. Česká republika byla povinna transponovat do českého právního řádu „desátou směrnici“ (směrnice Evropského parlamentu a Rady ES č. 2005/56 ze dne 26. 10. 2005, o přeshraničních fúzích kapitálových společností) nejpozději do 15. 12. 2007. V době zpracování tohoto příspěvku byl schválen nový zákon o přeměnách (nicméně zatím nebyl publikován ve Sbírce zákonů a text byl k dispozici jen v podobě sněmovního tisku č. 359 v Poslanecké sněmovně Parlamentu) a nava-

zující zákon o změnách souvisejících

předpisů (sněmovní tisk č. 360). Účinnost obou zákonů byla stanovena na 1. 7. 2008.

Mimo úpravu přeshraničních fúz, na kterou se dále zaměříme, dojde v nové úpravě i k provedení oprav dílčích formálních chyb a některých nejasností vzniklých transpozicí „třetí směrnice“ (směrnice Rady ES č. 78/855 ze dne 9. 10. 1978 v oblasti práva obchodních společností, o fúzích akciových společností, přijatá podle čl. 54 odst. 3 písm. g) smlouvy ustavující Evropské hospodářské společenství) a „šesté směrnice“ (směrnice Rady ES č. 82/891 ze dne 17. 12. 1982 založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) smlouvy a týkající se rozdělení akciových společností). Z hlediska tuzemských přeměn dojde technicky vzato „k přesunu“ úpravy z obchodního zákoníku do samostatného zákona o přeměnách s tím, že současného systém odkazů v obchodním zákoníku, který někdy připouští více možných výkladů, je nahrazen samostatnou úpravou pro jednotlivé právnické osoby a družstva.

Pro účely dalšího textu budeme používat termín společnost, čímž zjednodušeně nahradíme označení obchodní společnost a družstvo.

1. Nové úkoly v českém účetnictví

1.1 Přeshraniční fúze do České republiky

Při realizaci fúze zanikající zahraniční společnosti do nástupnické společnosti v ČR musí být česká účetní legislativa připravena na převzetí údajů z účetnictví zahraniční právnické osoby (nejčastěji kapitálové společnosti). V praxi se mohou vyskytovat v podstatě dvě alternativy.

V zahraničí buď zůstane podnik zaniklého subjektu, který se po fúzi změní na stálou provozovnu české společ-

nosti v zahraničí. O této zahraniční provozovně bude účtováno v účetnictví české účetní jednotky jako o odděleném závodu.

Druhou alternativou může být to, že se zahraniční podnik „přestěhuje“ do ČR, tj. dojde k jeho fyzickému spojení s podnikem v tuzemsku, zahraniční aktiva a závazky se spojí s tuzemskými.

Pro obě varianty platí shodně, že je nutno vyřešit ocenění nabytého majetku fúzí. Dále je nutno plnit další povinnosti ze zákona o účetnictví - jako je inventarizace, náležitosti účetních dokladů, archivace atd.

Na tuto alternativu přeshraniční fúze se zaměříme v další části textu, protože její účetní povinnosti bude nutno řešit dle platných účetních předpisů ČR.

1.2 Přeshraniční fúze do zahraničí

Zanikne-li česká účetní jednotka přeshraniční fúzí do zahraniční právnické osoby, mohou také nastat dvě alternativy.

První, že se majetek „přestěhuje“ do zahraničí a subjekt přestane být účetní jednotkou dle českých předpisů (v důsledku přeshraniční fúze dojde k výmazu české společnosti z obchodního rejstříku).

Druhou alternativou je, že v ČR zůstane podnik – provozovna či nemovitosti, které se stanou stálou provozovnou zahraniční společnosti v ČR. K datu vzniku tohoto příspěvku se tato stálá provozovna považuje za účetní jednotku dle § 1, odst. 2, písm. b) zákona o účetnictví. Pro přesnost citujeme:

Tento zákon se vztahuje na

b) zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů.

Toto ustanovení znamená, že stálá provozovna podléhá všem povinnostem dle zákona o účetnictví. Jeví se však velmi problematické, aby této provozovně byly uloženy stejné povinnosti jako českým účetním jednotkám. Jde zejména o statutární audit, inventarizace, věrný a poctivý obraz v účetnictví. Ministerstvo financí tak v současnosti zastává názor, že by mělo dojít k vypuštění výše citovaného § 1, odst. 2, písm. b). Tím by tyto subjekty neřešily celý rozsah povinností dle zákona o účetnictví, ale byly by jim uloženy povinnosti pro účely stanovení základu daně z příjmů na území ČR, zřejmě formou sdělení MF ČR. Byl by tedy aplikován podobný postup jaký je v současné době uplatňován pro subjekty účtující a vykazující dle IAS/IFRS, pro něž je stanoveno sdělením MF ČR, jak postupovat, aby zjistily účetní výsledek hospodaření pro účely výpočtu daňového základu daně z příjmů. Těto variantě se tedy dále věnovat nebudeme.

2. Provázanosti zákona o přeměnách s účetnictvím

2.1 Základní náležitosti projektu fúze

Nová právní úprava vychází z principů již známých a používaných, pouze v některých částech dochází k rozšíření. Nadále zůstává zachována koncepce vycházející ze stanovení rozhodného dne (která je sjednocena směrnicemi v rámci celé EU) a dále některé body základního dokumentu „projekt přeshraniční fúze“, které již byly v ČR v minulosti používány v návrhu smlouvy o fúzi.

Pro účely fúze tedy budeme používat projekt fúze, který má základní náležitosti definovány v § 70 zákona o přeměnách. Komentář v souvislosti s účetnictvím si zaslouží zejména tyto body:

1. určení, v jaké struktuře nástupnická obchodní společnost nebo družstvo přebírá složky vlastního a cizího kapitálu zanikající obchodní společnosti nebo družstva, jež nejsou závazkem,
2. rozhodný den fúze.

Pro subjekty připravující fúzi zůstává nadále v platnosti potřeba přibrat k fúzi i účetní odborníky, aby bylo možno připravit potřebné podklady a na jejich základě doplnit body projektu související s účetnictvím.

2.2 Struktura vlastního kapitálu nástupnické společnosti, právním nástupcem je tuzemská společnost

Jedná se v prvé řadě o převzetí vlastního kapitálu zanikající společnosti a vytvoření nové struktury vlastního kapitálu společnosti nástupnické.

Vlastní kapitál zanikající tuzemské společnosti může být ovlivněn zaúčtováním oceňovacích rozdílů z přecenění majetku na reálnou hodnotu. Zaúčtování těchto reálných hodnot vyplývá z českých účetních předpisů, zejména ze zákona o účetnictví § 27, odst. 3, kde se výslovně předpokládá zaúčtování nového ocenění ke konci rozvahového dne u zanikající nebo rozdělované společnosti.

Znovu je tento princip zopakován v § 54 vyhlášky, kde je uvedeno: ... *rozdíly mezi oceněním ... u účetních jednotek zanikajících nebo části účetní jednotky rozdělované odštěpením vyúčtují na příslušné majetkové účty a účty závazků souvztažně s příslušnými účty ve skupině 41 vykazovaných v položce A.II.4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách.*

Z ČÚS č. 011 byl sice pro rok 2008 vypuštěn odstavec 2.3, který toto znovu opakoval, následující odstavec 2.4 odkazuje na zákon a vyhlášku (výše citované), takže zaúčtování reálných hodnot do konečné účetní závěrky zanikající společnosti nelze zpochybňovat.

Dále za zmínku dále stojí z ČÚS č. 011 ještě odst. 2.5, uvádějící to, že zůstatek účtu vykazovaný v položce A.II.4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách

(dle dříve používaného označení syntetických účtů účet 418 – Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách) je nutné vykázat v zahajovací rozvaze v rámci ostatních složek vlastního kapitálu a není možné jej v zahajovací rozvaze ponechat.

Vlastní kapitál zanikající tuzemské společnosti obsahující i účet 418 – Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách může být použit i na zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti, pokud dojde k emisi nových akcií či k vydání nových podílů.

Přesná struktura převzetí složek vlastního kapitálu je tedy velmi významnou součástí projektu. Tato struktura vlastního kapitálu bývá také komentována v Příloze k zahajovací rozvaze. ČÚS č. 011 hovoří v bodě 2.10 o tom, že účetní jednotky k zahajovací rozvaze připojí písemné vysvětlení, které bude obsahovat všechny relevantní skutečnosti spojené s účetními operacemi vyvolanými přeměnou.

2.3 Rozhodný den

Nadále platí, že rozhodným dnem fúze, rozdělení nebo převodu jmění na společníka se rozumí den, od kterého se jednání zanikající společnosti nebo rozdělované společnosti považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněná na účet nástupnické společnosti nebo přejímajícího společníka. Nový zákon přináší změnu ve lhůtě: Rozhodný den nemůže předcházet o více než 12 měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis fúze, rozdělení nebo převodu jmění na společníka do obchodního rejstříku. Tento návrh v našich podmínkách tedy znamená prodloužení lhůty o 3 měsíce.

V souvislosti s prodloužením lhůty pro podání návrhu na zápis přeměny do obchodního rejstříku lze očekávat, že v některých případech dojde k prodloužení účetního i zdaňovacího období nástupnické společnosti na období trvající více než 12 měsíců.

vtip měsíce

Nebojte se pane řediteli, jako auditoři jsme vázáni přísnou mlčenlivostí.
Kresba I. Svoboda

V takových případech bude nutné řešit související dopady zejména v daňové oblasti. Ke dni předcházejícímu rozhodný den musí všechny zúčastněné společnosti sestavit účetní závěrky (tzv. konečnou účetní závěrku). Dále je rozhodný den spojen s povinností sestavit zahajovací rozvahu nástupnické společnosti a dále se otevírají účetní knihy nástupnické společnosti.

3. Další práce pro účetní odborníky při přeshraničních fúzích

Další spolupráce při přípravě projektu přeshraniční fúze bude v účetní oblasti směřovat do bodů, vymezených v § 191 zákona. Jedná se o dva body, dosud v české praxi neaplikované:

1. den účetních závěrek fúzujících korporací použitý pro stanovení podmínek přeshraniční fúze,
2. údaje o ocenění aktiv a pasiv převáděných na nástupnickou společnost.

3.1 Účetní závěrky v procesu fúze

Co se týče požadavku na uvádění dne účetních závěrek fúzujících korporací použitého pro stanovení podmínek přeshraniční fúze, jedná se o den, na němž se musí fúzující společnosti shodnout. K tomuto dni se zpracují účetní závěrky, z nichž se bude při přeshraniční fúzi vycházet pro stanovení podmínek, zejména stanovení výměnného poměru akcií pro akcionáře nebo společníky zúčastněných společností. Tímto dnem může být nejdříve den předcházející rozhodný den fúze, ke kterému se sestavují konečné účetní závěrky a znalecká ocenění majetku zanikajících společností.

Tímto dnem ale také může být jakýkoli další den po rozhodném dni fúze (při zachování lhůty 12 měsíců mezi rozhodným dnem fúze a dnem podání návrhu na zápis fúze do obchodního rejstříku).

Byla-li konečná účetní závěrka sestavena z údajů ke dni, od něhož ke dni vyhotovení projektu fúze, rozdělení nebo převzetí jmění uplynulo více než 6 měsíců (§ 11, odst. 2 zákona o přeměnách), vzniká povinnost sestavit mezitímní účetní závěrku.

Prodloužení lhůty na podání návrhu na zápis fúze do obchodního rejstříku na 12 měsíců od rozhodného dne fúze tedy bude zvyšovat i význam mezitímní účetní závěrky při přípravě fúzi.

Nová úprava zavádí i další lhůtu - ode dne, k němuž je sestavena mezitímní účetní závěrka, do dne vypracování projektu přeshraniční fúze, nesmí uplynout více než 3 měsíce.

Příkladem tedy může být společnost, která se rozhodne k realizaci fúze sloučením ve druhé polovině kalendářního roku 2009. Jako rozhodný den fúze si zvolí začátek kalendářního roku, tj. 1. 1. 2009. Pak si lze představit tyto termíny:

Časový postup prací s mezitímní účetní závěrkou

1. 1. 2009	Rozhodný den fúze
31. 7. 2009	Sestavení mezitímní účetní závěrky
30. 9. 2009	Zpracování projektu fúze - návrh podmínek fúze a výměnných poměrů dle mezitímních účetních závěrek (den účetních závěrek)
25. 11. 2009	Schválení fúze společníky zúčastněných společností
3. 12. 2009	Podán návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku
20. 12. 2009	Právní účinky fúze (zápis do OR) - zánik zanikající společnosti

3.2 Údaje o ocenění aktiv a pasiv převáděných na nástupnickou společnost

Povinnou součástí projektu přeshraniční fúze bude údaj o tom, zda v souvislosti s přeshraniční fúzí dojde k přecenění aktiv (majetku) zúčastněných korporací podle znaleckých posudků a jaká tomu bude odpovídat struktura pasiv (tj. dluhů, vlastního kapitálu a cizího kapitálu, jež není závazkem) každé zúčastněné společnosti.

Tento požadavek bude u tuzemských společností naplňován podle platného zákona o účetnictví, který připouští v podstatě dvě možnosti ocenění majetku zanikající společnosti:

1. obchodním právem není vyžadováno ocenění jmění znalcem,
2. obchodním právem je vyžadováno ocenění jmění zanikající či odštěpované části účetní jednotky znalcem.

Pro první variantu platí, že převáděný majetek je oceněn reálnou hodnotou v souladu s § 27, odst. 3 zákona o účetnictví. Tyto přeceňovací rozdíly musí být zaúčtovány dle § 54 vyhlášky č. 500/2002 Sb. v platném znění do vlastního kapitálu, s výjimkou takových položek majetku, které se již reálnou hodnotou oceňovaly a tato reálná hodnota byla zaúčtována výsledkově nebo na jiný kapitálový účet v rámci vlastního kapitálu. Podobná výjimka platí také pro majetkové účasti, které se oceňují ekvivalencí.

Konkrétní položky majetku mohou být oceněny individuálně dle znaleckého posudku nebo odborného odhadu s možným vznikem goodwillu (§ 6 vyhlášky č. 500/2002 Sb. v platném znění). Toto ocenění odpovídá reálným hodnotám jednotlivých položek.

Existuje však i druhá možnost, která je upravena pouze v českých účetních předpisech (IAS/IFRS ani US GAAP takový postup neumožňují). Převzít účetní ocenění jednotlivých položek z evidence zanikající společnosti s výkázáním souhrnného oceňovacího rozdílu k nabytému majetku (§ 7 vyhlášky č. 500/2002 Sb. v platném znění). Tento oceňovací rozdíl se postupně odpisuje do nákladů nebo do výnosů, podle svého charakteru. Tato varianta je také charakteristická tím, že dlouhodobý majetek je oceněn v historických cenách – zůstatko-

vých – po odečtení opotřebenění či snížení hodnoty pomocí opravných položek. Při tomto ocenění majetku je možné počítat s existencí tzv. tichých rezerv.

Metoda oceňovacího rozdílu k nabytému majetku není mezi auditory příliš oblíbená, protože její použití může vést k výraznému zkreslení hodnoty jednotlivých položek aktiv, zkreslení budoucích výsledků hospodaření nástupnické společnosti, a tím může dojít k situaci, kdy není naplněna zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti v účetnictví.

Rozhodnutí o způsobu ocenění a zaúčtování majetku do účetnictví nástupnické společnosti má vliv rovněž na odloženou daň. Zvýšení hodnoty majetku v účetnictví nemá daňové dopady, a proto vzniká odložený daňový závazek. Z hlediska odložené daně je nutné rovněž posoudit, zda daňové efekty byly či nebyly zohledněny již při ocenění.¹

4. Legislativní úprava účetních povinností tuzemských zúčastněných společností

Nové požadavky na účetnictví a daně jsou řešeny cestou návrhu doprovodného zákona, který obsahuje změny dalších zvláštních zákonů tak, aby byl celý systém přeměn nejen plně slučitelný s požadavky komunitárního práva, ale také vnitřně logický a obsahově provázaný. Nejprve rozebereme nové povinnosti v oblasti účetnictví. Jako první je doplnění § 17 odst. 3 zákona o účetnictví větou: „Nástupnická účetní jednotka upraví účetnictví zúčastněných účetních jednotek ke dni zápisu přeměny společnosti s účinky od rozhodného dne; v případě přeshraniční fúze bude úprava provedena podle tohoto zákona“.

Důsledkem je, že v případě zahraniční zanikající společnosti bude nutno účetní případy vzniklé od rozhodného dne přizpůsobit požadavkům českého účetnictví. Bude tedy nutno připravit systém účtování tak, aby se do české účetní jednotky promítly po zápisu fúze do obchodního rejstříku také operace provedené v zahraničí.

Další doplnění je v § 17 zákona o účetnictví na konci odstavce 3: „Účetní závěrku nesestavují zanikající účetní jednotky k poslednímu dni účetního období po rozhodném dni, pokud se den zápisu přeměny společnosti uskuteční až v následujícím účetním období. Účetní metodu přeměny včetně možnosti použití způsobu oceňování podle § 24 odst. 3 písm. a) bodu 1 v případě přeshraniční fúze, případně povinnost otevírání a uzavírání účetních knih pro zahraniční osoby, které budou v důsledku přeshraniční fúze na území ČR podnikat nebo provozovat jinou činnost podle zvláštních právních předpisů, mohou upravit prováděcí právní předpisy“. Lze tedy očekávat vydání českého účetního standardu, který bude popisovat postup, jakým se do českého účetnictví mají dostat účetní informace ze zahraničí. Jedná se o ocenění majetku pro účely účetnictví (zákon o daních z příjmů to má vyřešeno tzv. přepočtenou cenou, viz dále), způsob účtování v průběhu účetního období – zda bude nutno všechny účetní případy proúčtovat do českého účetnictví, nebo zda bude přípustná jiná varianta (např. měsíční přebírání obrátů), příp. další problémy.

Přechodná ustanovení zákona o účetnictví dále doplňují, že v případech, kdy zákon o přeměnách ukládá povinnost dokončit přeměnu podle dosavadních právních předpisů, použije se ustanovení zákona o účetnictví ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Daň z příjmů právnických osob při přeshraniční fúzi

5.1 Základní úprava

Účetnictví vedené podle českých účetních předpisů je základním východiskem pro stanovení základu daně pro daň z příjmů právnických osob. Velmi často v minulosti bylo úkolem účetnictví „dohnat“ to, co nebylo dostatečně upraveno v zákoně o daních z příjmů.

I koncepce rozhodného dne (den, od kterého se operace zanikající společnosti považují z účetního hlediska za operace provedené na účet nástupnické společnosti) byla převzata do daní z příjmů z účetnictví. Operace zanikající společnosti vstupují do daňového základu nástupnické společnosti v případě úspěšného provedení fúze. V našem zkoumání tedy nelze opomenout související novelu zákona o daních z příjmů.

Zákonem č. 438/2003 Sb., kterým se měnil zákon o daních z příjmů v návaznosti na vstup ČR do EU, byla implementována směrnice Rady č. 90/434/ES, o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států.

¹ K aspektům odložené daně při transakcích s podnikem blíže viz článek v časopise Účetnictví, č. 4/2006: Odložená daň při vybraných transakcích s podnikem (autoři Ing. Jiří Hlaváč a Ing. Jana Reimontová, MBA).

Tím se do českého zákona o daních z příjmů dostala první zákonná úprava přeshraničních fúzí. Tato úprava však nebyla široce použitelná, protože praktická realizace možnosti přeshraniční fúze byla omezena pouze na přeshraniční fúze do Evropské akciové společnosti (upravené Nařízením Rady ES č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti a zákonem č. 627/2004 Sb. o evropské společnosti). Ovšem s přijetím zákona o přeměnách význam této úpravy vzroste.

V kterých případech je možné uplatnit postup dle tohoto „zvýhodněného“ ustanovení? Dále uváděné výhody je možno použít za předpokladu realizace sloučení, splynutí, převzetí jmění společníkem, který drží 100% podíl na své dceřiné společnosti, rozdělení a odštěpení.

Ustanovení dále reguluje, kterým osobám zúčastněným na fúzi jsou tyto výhody přiznány. Pro určité zjednodušení bude výklad zaměřen na realizaci sloučení. Pro ostatní přeměny platí totéž s jiným pojmovým aparátem. Výhody jsou přiznány pokud:

- zanikající i nástupnická společnost je tuzemským poplatníkem a má právní formu akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným,
- zanikající společnost je daňovým rezidentem jiného členského státu EU a nástupnická společnost je tuzemským poplatníkem a má formu akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, pokud majetek a závazky, které přešly ze zanikající společnosti na nástupnickou, **nejsou součástí stálé provozovny mimo území ČR,**
- zanikající společnost je tuzemským poplatníkem a má formu akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, nástupnická společnost je daňovým rezidentem v jiném státě EU a majetek a závazky, které přešly ze zanikající na nástupnickou společnost **jsou součástí stálé provozovny** nástupnické společnosti na území ČR.

Důležité upozornění: Daňové výhody nejsou přiznány, pokud se tuzemská společnost sloučí se zanikající zahraniční společností a majetek této zanikající společnosti zůstane v zahraničí jako součást stálé provozovny české společnosti. Tento případ nemusí být výjimečný, existují situace, kdy majetek ze zahraničí nelze „přemístit“ do ČR (nemovitosti, podnik).

5.2 Daňové ocenění majetku získaného fúzí

Základní právní úprava k majetku nabytému ze zahraničí bude doplněna do § 23, odst. 17 zákona o daních z příjmů. Zde je uvedeno, že při nabytí majetku a závazků tuzemským poplatníkem fúzí společností nebo rozdělením společnosti od poplatníka zahraničního se pro přepočtení hodnoty majetku a závazků na české koruny použijí kurzy devizového trhu vyhlášené ČNB k rozhodnému dni, pokud poplatník neměl stálou provozovnu na území ČR. Při tomto postupu získání „daňové vstupní ceny“ se nepřihlíží k oceňovacím rozdílům vyplývajícím z přecenění majetku a závazků v souladu s právními předpisy přísluš-

ného státu pro účely fúze nebo rozdělení (dále jen „přepočtená zahraniční cena“).

Stejný kurz se použije pro přepočtení hodnoty uplatněných odpisů, opravných položek, daňové ztráty, rezerv, odčitatelných položek a obdobných položek uplatněných podle příslušných právních předpisů v zahraničí. Přepočtená zahraniční cena se použije pro veškeré daňové účely, např. pro ocenění zásob a neodpisovaného majetku (viz § 24 odst. 11 zákona o daních z příjmů).

5.3 Daňové odpisování

Při nabytí hmotného a nehmotného majetku, který nebyl součástí stálé provozovny na území ČR, od zaniklého zahraničního poplatníka, pokračuje společnost na území ČR v odpisování tohoto majetku z přepočtené zahraniční ceny stanovené podle § 23 odst. 17 zákona o daních z příjmů, ze které zahraniční poplatník uplatňoval odpisy nebo odčitatelné položky obdobného charakteru v zahraničí. Přitom:

- a) hmotný majetek zatřídí do odpisové skupiny podle přílohy k zákonu o daních z příjmů a odpisuje rovnoměrně příslušnou sazbou stanovenou v § 31 ve sloupci označeném slovy „v dalších letech odpisování“,
- b) nehmotný majetek odpisuje po zbývajícím počtu měsíců stanovených v § 32a.

Odpisy v ČR lze uplatnit v úhrnu do výše rozdílu mezi přepočtenou zahraniční cenou a odpisy nebo odčitatelnými položkami obdobného charakteru, uplatněnými v zahraničí v souladu s platnými právními předpisy příslušného státu.

5.4 Převzetí daňových rezerv a opravných položek

Pro pokračování v tvorbě zákonných opravných položek a rezerv v ČR je vždy nutné splnit podmínky stanovené zákonem o daních z příjmů a zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a není možné přebírat a pokračovat v tvorbě položek vytvořených podle zahraničního právního předpisu. Tím dochází k absurdní situaci, kdy je sice umožněno převzít rezervy a opravné položky vytvořené dle právního předpisu jiného členského státu, avšak nebude možné je v některých případech u české nástupnické společnosti uplatnit z důvodu, že při jejich tvorbě nebyly splněny podmínky stanovené českými právními předpisy.

Dále je toto převzetí možné pouze v případě, že převedený majetek, který se před fúzí nebo rozdělením nacházel v zahraničí, se po fúzi nebo rozdělení bude nacházet (tedy bude přemístěn) na území ČR.

5.5 Převzetí daňové ztráty vzniklé v zahraničí

Navrhuje se dovolit převzetí daňové ztráty vzniklé zanikající společnosti v důsledku fúze v zahraničí.

Prvním předpokladem pro možnost převzetí daňové ztráty je splnění podmínky, že majetek a závazky získané fúzí,

s nimiž daňová ztráta souvisí a které se před fúzí nacházely v zahraničí, se po fúzi přemístí na území ČR. Převzít však bude možno pouze takovou daňovou ztrátu, která ještě nebyla využita žádným způsobem v zahraničí. Nelze tedy převzít ztrátu, která byla např. uplatněna jako položka odčitatelná nebo snižující základ daně v obdobích následujících po období, ve kterém ztráta vznikla, nebo která byla kompenzována se zisky společností ve stejné (konsolidované) skupině ve státech, které umožňují skupinové zdanění (např. Rakousko).

Tato ztráta musí být dále upravena na takovou výši, jakou by vykázal tuzemský daňový poplatník při uplatnění všech nástrojů tuzemského zákona o daních z příjmů. Nelze tedy převzít např. takovou ztrátu, která vznikla v zahraničí v důsledku vysokých úroků z půjčky, pokud by zahraniční společnost neprošla tuzemskými regulacemi daňové uznatelnosti úroků (tzv. nízká kapitalizace). Další omezující podmínky mohou být v tvorbě opravných položek k pohledávkám, daňové uznatelnosti ztráty z prodeje některých majetků atd.

Další omezující okolností je skutečnost, že stanovení základu daně z příjmů vychází v ČR z účetnictví vedeného dle českých účetních předpisů. Přestože zahraniční subjekt zcela jistě vede podvojně účetnictví, je nutno posoudit, zda neexistují významné rozdíly v účetních metodách. Jde např. o oceňování zásob, kdy metoda LIFO není v ČR dovolena.

Lze tedy konstatovat, že úprava převzetí zahraniční daňové ztráty podle českých podmínek může být někdy nepřiměřeně nákladná a její praktické uplatnění bude značně komplikované.

6. Závěr

Nová právní úprava umožňující přeshraniční fúze běžných kapitálových společností je připravena v souladu s požadavky EU tak, aby nebránila těmto transakcím a neomezovala svobodu pohybu kapitálu. Je ovšem otázkou, zda navazující účetní a daňová legislativa nebudou onou bariérou, která bude po praktické stránce nadále bránit faktickému provádění fúzí přes hranice. V tuto chvíli nejsou příliš jasné kontury účetního postupu při těchto transakcích a daňové výhody, resp. princip daňové neutrality lze označit minimálně za problematický a z pohledu některých praktických aspektů až nerealizovatelný. Nelze tedy předem odhadovat, jak na tyto nově vytvořené podmínky bude reagovat podnikatelská sféra, tj. zda přeshraniční transakce skutečně oživnou a budou úspěšně realizovány, nebo zda zůstanou pouze upraveny v paragrafech příslušných zákonů.

Ing. Jana Skálová

Ing. Jiří Hlaváč

TPA Horwath

Pozn. red.: Obsáhlý materiál popisující problematiku fúzí a jiných přeměn obchodních společností, jehož autorkou je prof. Hana Vomáčková, najdete v e-příloze tohoto čísla časopisu Auditor.

Nechte své peníze vydělávat!

Nyní úrok až 2,65 %

Spořicí účet pro podnikatele s výhodnějším úročením

Nenechte své volné peníze zahálet na běžném účtu. Využijte ČSOB Spořicí účet pro podnikatele, na kterém své peníze zhodnotíte a zároveň je budete mít kdykoli k dispozici. V ČSOB vám navrhne řešení, které zohlední potřeby vaší firmy a pomůže dalšímu rozvoji vašeho podnikání.

Zvýhodněná úroková sazba platí po dobu jednoho roku při založení spořicího účtu v českých korunách do 30. 5. 2008.

www.csob.cz

ČSOB Spořicí účet pro podnikatele

Infolinka 800 300 300

Rozhovor s ing. Josefem Kotrbou, řídícím partnerem pro trhy Deloitte, a ing. Miroslavem Svobodou, ředitelem oddělení daní odpovědným za oblast fúzí a akvizic Deloitte

Na téma fúze a akvizice

Fúze a akvizice obchodních společností patří mezi nejsložitější a současně nejdynamičtější se rozvíjející transakce mezi obchodními společnostmi. Lze podle vás vysledovat nějaké trendy pokud jde o fúze a akvizice mezi vašimi klienty?

Josef Kotrba: Dlouhodobý trend je zřejmý. Zatímco před pěti lety ještě fúzí a akvizicím dominovaly privatizace státního majetku, dnes jednoznačně převažují transakce, ve kterých soukromí majitelé prodávají firmy, které sami vybudovali či které privatizovali před nějakými deseti, patnácti lety. Na straně kupujících se pak snížil podíl zahraničních strategických investorů ve prospěch finančních investorů. Druhou skupinu, jejíž zastoupení roste, tvoří domácí podnikatelé.

Miroslav Svoboda: K tomu bych ještě dodal, že mezi fúze a akvizice v ekonomickém smyslu, tak jak o nich mluví Josef, a procesy přeměn, které se také nazývají „fúze“, nelze klást rovnítko. Přeměny společností jsou zhusta používány jako forma interních restrukturalizací společností nebo skupin, například jako alternativa likvidace nefungujících dceřiných společností. Pokud jde o reálné obchody, nejčastější jsou procesy fúzí dvou společností po akvizici jedné z nich novým investorem nebo procesy odštěpení jako příprava na prodej části společnosti formou prodeje akcií nebo podílů. Důvodem je zejména daňová výhoda při prodeji akcií nebo podílů před prodejem podniku, části podniku nebo jednotlivých aktiv. Skutečných fúzí, při kterých dvě nezávislé společnosti fúzí jako výsledek obchodní dohody, stává se z nich jedna společnost a jejich

akcionářům se vyměňují akcie, je opravdu „pomálu“.

Projevily se na českém trhu fúzí a akvizic ve smyslu „nákupy a prodeje podniků“ dopady krize na světových finančních trzích?

Josef Kotrba: Až dosud se projevily jen minimálně – snad s výjimkou zbrzdění vstupu českých společností na burzu. Nicméně jejím dopadům se nevyhne ani Česká republika. Počítám s tím, že částečně oslabí úspěšnost finančních investorů, jejichž síla pramenila ze snadné přístupnosti levných úvěrových zdrojů. Naproti tomu strategičtí investoři, kteří jsou tradičně opatrnější a při akvizicích využívají ve větší míře vlastní zdroje, budou touto krizí zasaženi méně.

A co dopady reformy veřejných financí?

Josef Kotrba: Ty lze rozdělit do dvou skupin. Snižování daní z příjmu, rozšíření osvobození kapi-

tálových příjmů na společnosti a zejména zavedení stropu (byť vysokého) na platby sociálního pojištění nepochybně zatraktivily české firmy pro zahraniční zájemce. Ovšem přísnější pravidla pro daňovou uznatelnost úroků z akvizicních úvěrů působí opačně. Zcela zásadní dopad by pak mělo zrušení časového testu pro osvobození od daně při prodeji akcií, který je obsažen v návrzích ministra financí Kalouska. Dnešní jednoduchá struktura prodeje firem s osvobozením pro individuální akcionáře nebo společníky by pak musela být nahrazena složitějšími strukturami, což by vedlo k velkým pohybům akcií a podílů před nabytím účinnosti tohoto zákona.

Jaká jsou neožehavější místa v procesu fúzí a akvizic a čeho by se účastníci měli vyvarovat?

Josef Kotrba: Například při prodeji společnosti je základem úspěchu kvalitní příprava prodejního pro-

Ing. Josef Kotrba, Ph.D.
řídící partner pro trhy Deloitte

Josef Kotrba je absolventem VŠE v Praze (1987) a University of Pittsburgh (1994). V minulosti působil ve vedoucích funkcích v CERGE Univerzity Karlovy, Národohospodářském ústavu AV ČR, v SPT Telecom a České spořitelně (jako náměstek generálního ředitele odpovědného za investiční bankovníctví). Účastnil se nebo vedl mnohé velké transakce, které se v České republice uskutečnily v posledních letech. V roce 1999 nastoupil do společnosti Deloitte, od roku 2001 je partnerem. Současně je členem představenstva České společnosti ekonomické. Je ženatý a má dvanáctiletou dceru.

cesu. Zdaleka nestačí jen správně identifikovat potenciální kupce. Klíčovou roli hrají informační materiály o společnosti a zejména připravenost prodávané společnosti poskytnout kvalitní, pravdivé a konzistentní informace o své činnosti. Jednou z nejhrošších situací je, když společnost v průběhu prodejního procesu opakovaně mění odhady hospodářského výsledku (zejména směrem dolů), poskytované informace si navzájem odporují a management není schopen tyto rozpory srozumitelně vysvětlit. Právě v této oblasti může pomoci kvalifikovaný poradce, který těmto situacím může předejít, nebo je při nejmenším operativně řešit.

Miroslav Svoboda: V procesu přeměny společností jsou důležitým faktorem, který může rozhodnout i o výsledku fúze, zejména účetní výkazy a ocenění fúzujících společností. Proces přeměny je poměrně přesně definován obchodním zákoníkem, nově je upraven speciálním zákonem, nicméně ekonomické zákonitosti a dopady vždy vycházejí ze závěrek, zahajovacích rozvah a do nich promítnutého ocenění znalcem, což se před procesem fúze často podceňuje. Daňově by proces přeměny měl být neutrální, ale některé dopady přeměny do účetnictví nebo daňových nákladů

mohou také překvapit, pokud není přeměna dostatečně naplánována.

Můžeme už nyní odhadnout, co bude činit největší problémy při aplikaci nového zákona o přeměnách obchodních společností a družstev společně s vstupy do procesu fúze?

Miroslav Svoboda: Nový zákon o přeměnách reaguje na spoustu nejasností a komplikací, které přinášel obchodní zákoník. Proto se spíše očekává zpřesnění a úprava stávajících pravidel, nikoli zásadní revoluce v přeměnách. Samozřejmě vše nebude ideální, zejména v otázkách přeshraničních fúzí bude stále spousta otázek vyplývajících z rozdílů mezi právními systémy členských zemí EU. Nicméně přijetí zákona je krokem správným směrem.

Jaká je podle vás úloha poradců, znalců, auditorů a dalších spolupracujících profesí, a do jaké míry jsou při těchto procesech využívány?

Josef Kotrba: Stále platí, že poradce používají více velké nadnárodní společnosti než domácí vlastníci podniků. Je v tom kus paradoxu. Velké firmy mají zpravidla velmi zdatná oddělení fúzí a akvizic

s kvalifikovanými pracovníky, ve směs se zkušeností v poradenství a investičním bankovním a přesto angažují poradce. Naproti tomu mnozí podnikatelé vychází z toho, že úspěch ve vlastním podnikání musí nutně předznamenat i úspěch ve sjednání transakce. Nicméně stále více z nich si uvědomuje, že transakce vyžaduje specifické znalosti a zkušenosti, které jsou odlišné od řízení společnosti.

Miroslav Svoboda: Pokud jde o naši práci v rámci nového zákona o přeměnách společností, nelze říci nic jiného, než že opět bude nutné ověřit dobré úmysly zákonodárců praxí. I když nový zákon nepřináší dramatické změny proti současné úpravě, ze zkušenosti víme, že i na první pohled nevýznamná a dobře míněná změna a úprava se může projevit v konkrétní předem nepředvídané situaci tak, že zkomplikuje nebo znemožní transakci. Proto bude zejména nutné se oprostit od zaběhnutých postupů a pozorně číst zákon a komentáře, aby byl přechod na novou legislativu opravdu hladký a bezbolestný pro společnosti, které se do procesu přeměny pustí po účinnosti nového zákona. Jsem si jistý, že praxe opět odhalí praktické nedostatky, ale s tím v těchto profesích musíme umět žít a reagovat na ně pružně tak, aby bylo možné nedostatky překonávat.

Jsou významné rozdíly mezi českou legislativní úpravou fúzí a akvizic a úpravou v jiných evropských nebo mimoevropských státech?

Miroslav Svoboda: To je velice široká otázka a téma na dlouhé rozbor a analýzy. Dá se říci, že česká právní úprava v oblasti práva obchodních společností nyní drží krok s vývojem v zemích kontinentální Evropy, v oblasti daňové nám velmi pomohl vstup do Evropské unie, který víceméně donutil naše zákonodávce implementovat jednotná pravidla pro zdanění

Ing. Miroslav Svoboda **ředitel oddělení daní Deloitte**

Miroslav Svoboda vystudoval Mendelovu zemědělskou a lesnickou univerzitu v Brně (2000), v letech 1992 – 1995 se účastnil mezinárodního studijního projektu pro střední Evropu Civic Education Project. Již během studia a krátce poté působil v advokátní kanceláři v Brně, později přešel do auditorské a poradenské společnosti Tacoma Consulting. Od roku 2003 pracuje ve společnosti Deloitte, kde je zodpovědný za daňovou otázku fúzí a akvizic a strukturování investic, prodejů a post-akviziční optimalizace, zejména pro fondy soukromého kapitálu („private equity“). Je aktivním sportovcem, hraje futsal (což je oficiální název „malého fotbalu“) a házenou.

transakcí typu přeměn, výměn podílů a vkladů podniků, nicméně institucionální rámec stále pokulhává za vyspělými státy – mám na mysli zejména rychlost a pružnost rejstříkových soudů a sofistikovanost daňových orgánů a procedur spojených se správou daní. S mimoevropskými státy se srovnává velmi těžko, neboť právní a daňový systém např. ve Spojených státech nebo i Velké Británii je založen na jiných principech a tradici.

Jaké změny v českých obchodních, účetních, daňových či jiných předpisech byste uvítali?

Miroslav Svoboda: Z hlediska poradců a potažmo našich klientů bychom zejména uvítali větší přehlednost a jasné odpovědi na interpretaci předpisů. Bylo by laciné hovořit o požadavcích na snížení daní nebo zavedení osvobození od daní pro zvýšení atraktivity České republiky pro zahraniční investory, zjednodušení administrativy pro podnikatele a podobně, nicméně považuji za nutné alespoň zdůraznit, že pro důvěryhodnost a stabilitu České republiky v očích podnikatelů a společností je velmi důležité, aby se uplatňování zákonů dělo předvídatelným způsobem a prá-

vo bylo vymahatelné v přiměřeném čase. Zaklínat se zjednodušováním zákonů bez domýšlení dopadů do výkonu státní správy je jen politickým heslem, které změnu nepřinese. Přejme si proto zejména zlepšení v této oblasti a zákony necht' jsou měněny jen v případech, kdy je jasné, čeho chce stát dosáhnout, nikoli v rámci předvolebního boje. To samozřejmě platí zejména o zákonech daňových.

Zaznamenala
Ing. Marie Kučerová

Novelizovaný standard IFRS 3

Jak říká klasik, „změna je život“. O pravdivosti tohoto rčení

nás přesvědčuje každodenní realita a není proto divu, že i účetní předpisy a standardy

se neustále vyvíjejí v úporné snaze přinést uživateli účetní závěrky větší komfort a dokonaleji zobrazit hospodářskou situaci účetní jednotky. Většina auditorů, účetních i ostatních odborníků působících na poli účetnictví a výkaznictví jistě zaznamenala, že nový rok nám se svými prvními krůčky přinesl kromě novelizace zákona a vyhlášek o účetnictví také změny ve znění některých Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS). Ráda bych tento článek věnovala především změnám standardu týkajícího se podnikových kombinací.

Desátého ledna 2008, bezmála čtyři roky po vydání nového standardu pro vykazování podnikových kombinací, přichází Výbor pro mezinárodní účetní standardy (IASB) s novelou standardu IFRS 3 – *Podnikové kombinace* a v důsledku této novely i s úpravou příslušných ustanove-

ní v IAS 27 – *Konsolidovaná a individuální účetní závěrka*. A co že je hlavním důvodem této novelizace?

Odborná veřejnost je již dobře informována o společném projektu IASB a FASB (americké obdoby IASB) směřujícímu k postupné konvergenci mezi IFRS a US GAAP. Významným krokem tohoto projektu byla např. skutečnost, že v současné době neameričtí emitenti cenných papírů kotovaných na amerických burzách mohou pro potřeby zveřejňování na těchto burzách sestavovat účetní závěrky podle IFRS bez jakýchkoliv dalších komentářů k rozdílům mezi IFRS a US GAAP. Optimisté dokonce nezasťrají, že přijde doba, kdy bude existovat pouze jediná účetní platforma, a to IFRS.

Novelizovaný IFRS 3 (2008) představuje vlastně druhou fázi společného projektu. První fáze vyústila ve formulaci IFRS 3 (2004), resp. SFAS 141, druhá fáze vedla k novému posouzení těchto standardů, což berme jako důkaz toho, že snaha o sjednocení přístupů a uživatelský komfort účetní závěrky je myšlena vážně. Pro úplnost je potřeba doplnit, že ruku v ruce s novelou IFRS 3 a IAS 27 přichází i novela amerického standar-

du FAS 141R *Podnikové kombinace*. Nutno podotknout, že současná novelizace přináší více změn pro uživatele US GAAP než pro společnosti vykazující podle IFRS.

Pojďme si tedy nyní stručně přiblížit hlavní oblasti úprav standardu IFRS 3 (2008). Především, že není cílem detailně diskutovat všechny změny, ale spíše upozornit na ty nejvýznamnější.

Hlavní změny IFRS 3 (2008) oproti IFRS 3 (2004) se dají rozdělit do několika základních oblastí:

- Rozsah aplikace IFRS 3 a úprava definice „podnikové kombinace“
- Princip oceňování pořizovaného podniku a způsob vykázání vedlejších nákladů spojených s akvizicí (acquisition-related costs)
- Podmíněné plnění (contingent consideration)
- Metoda stanovení goodwillu
- Menšinové podíly (non-controlling interests, dříve minority interests)
- Postupná akvizice a částečné odprodeje podílů
- Nehmotná aktiva

Kromě obsahových změn dochází i ke změnám terminologickým.

Hlavní úpravy terminologie uvádím v rámci jednotlivých oblastí i s uvedením originálního anglického termínu (hlavně z důvodu, že česká terminologie ještě není úplně jednotná).

Rozsah aplikace IFRS 3 a úprava definice „podnikové kombinace“

Nový IFRS 3 vyžaduje aplikovat tento standard i na kombinace tzv. vzájemných subjektů (*mutual entities*) – např. podílové fondy – a dále i na kombinace realizované čistě na základě smluv (tedy bez převodu vlastnických podílů). Všechny podnikové kombinace jsou vykazovány s využitím akviziční metody (*acquisition method*), dříve *purchase method*. Na první pohled by se tato změna mohla zdát pouze kosmetickou úpravou, ale novelizovaný standard významně mění postup při oceňování pořizované jednotky k datu akvizice (viz níže *princip oceňování*).

Pokud se týká definice samotné podnikové kombinace, současný standard mluví o kombinaci jako o události, při níž nabyvatel (*an acquirer*) získá kontrolu nad jedním nebo více podniky (*business*), zatímco předchozí znění definovalo podnikovou kombinaci jako spojení samostatných subjektů nebo podniků do jediné vykazovací entity. Cílem je zdůraznit získání kontroly bez ohledu na jeho formu.

Nový standard dále upřesňuje definici a říká, že podnikem je i skupina aktivit a aktiv, které nejsou provozovány jako podnik, pokud je nabyvatel nebo kdokoliv jiný schopný tuto skupinu aktivit a aktiv jako podnik provozovat.

Princip oceňování a způsob vykazání vedlejších nákladů spojených s akvizicí (acquisition-related costs)

V případě oceňování pořizované jednotky je nutné zdůraznit, že IFRS 3 (2008) přichází s principem „ocenění majetku a závazků reálnou hodnotou“ (*fair value*) namís-

to původně požadované „alokace kupní ceny“.

Původní verze IFRS 3 vyžadovala stanovení kupní ceny (*purchase price*) včetně výdajů s koupí spojených a následnou alokací kupní ceny na všechny identifikovatelné složky majetku a závazků. Oproti tomu novelizované znění vyžaduje, aby veškeré složky majetku a závazků byly vykazány v reálné hodnotě (*fair value*) stanovené k datu akvizice (*acquisition date*). Menšínové podíly (*non-controlling interests*, dříve *minority interests*) je

pak možné vykazat buď v reálné hodnotě k datu akvizice nebo v poměrné hodnotě menšinových podílů na reálné hodnotě čistých identifikovatelných aktiv v pořizovaném podniku.

S novelou přichází požadavek nevykazovat vedlejší náklady spojené s akvizicí (např. náklady na poradenské, právní či účetní a oceňovací služby) jako součást pořizovací ceny (přesněji poskytnutého plnění – *consideration transferred*), nýbrž jako náklad období, ve kterém byly náklady vynaloženy, resp. příslušné služby poskytnuty (viz bod *Metoda stanovení goodwillu*). V této souvislosti zdůrazňuje standard jednu výjimku, a sice náklady na emise dluhových (*debt*) či majetkových (*equity*) cenných papírů. Vyka-

zování těchto nákladů se řídí ustanoveními IAS 32 *Finanční nástroje: Vykázání a prezentace* a IAS 39 *Finanční nástroje: Uznání a oceňování*.

S revizí IFRS 3 dochází ke zrušení doplňujících návodů, jak v rámci podnikové kombinace stanovit reálnou hodnotu u některých aktiv, jako jsou např. zásoby, nehmotná aktiva a nevýhodné smlouvy – dříve uváděné v Příloze B IFRS 3 (2004).

Podmíněné plnění (Contingent consideration)

Podmíněné plnění (tj. korekce kupní ceny podmíněná určitými možnými budoucími událostmi) musí být podle IFRS 3 (2008) oceněno reálnou hodnotou stanovenou k datu akvizice. Pokud dojde v důsledku následných událostí ke změně reálné hodnoty podmíněného plnění, je tato změna vykazána v závislosti na formě dodatečného plnění buď jako závazek/pohledávka nebo jako součást vlastního kapitálu, v souladu s ustanoveními IAS 32. Současný standard požaduje, aby bylo podmíněné plnění vykazáno na základě nejlepšího odhadu (*best estimate*) jen v případě, že je platba pravděpodobná a spolehlivě měřitelná.

Na rozdíl od současného standardu, který v tomto směru neposkytuje žádný návod, IFRS 3 (2008) zavádí všeobecný princip pro klasifikaci a vykazování pořizovaného majetku a závazků. Kupující musí klasifikovat a vykazat pořizovaný majetek a závazky v souladu se smluvními ustanoveními, ekonomickými podmínkami, svými provozními a účetními politikami nebo jinými vhodnými předpoklady, které existují k datu pořízení bez ohledu na to, jak byl tento majetek či závazky vykazány pořizovanou entitou. Jinými slovy: standard vyžaduje, aby kupující k datu akvizice znovu posoudil např. vykazání finančních nástrojů, zda se např. jedná o zajišťovací aktiva či aktiva určená k obchodování nebo např. znovu zvážil,

zda není potřeba v důsledku nových podmínek vykázat odděleně vložený derivát. Tento princip se nevztahuje na dvě oblasti, a sice smlouvy účtované podle IAS 17 *Nájmy a pronájmy* a IFRS 4

Pojistné smlouvy, u nichž stále platí povinnost dodržet účtování aplikované k datu počátku smlouvy, případně posledního dodatku, pokud tento změnil klasifikaci vykazovaného majetku či závazků.

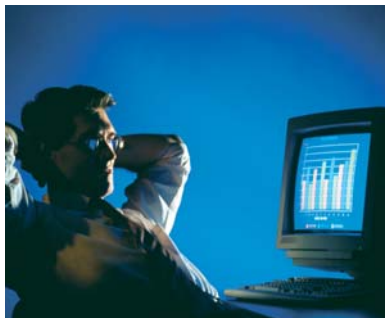
Metoda stanovení goodwillu

IFRS 3 (2008) mění princip stanovení goodwillu. Oproti současnému standardu z roku 2004, kdy byl goodwill definován jako přebytek kupní ceny nad podílem kupujícího na čisté reálné hodnotě identifikovatelných aktiv, závazků a podmíněných závazků pořizované jednotky, definuje IFRS 3 (2008) goodwill jako rozdíl mezi:

- **sumou poskytnutého plnění**, vykázané částky menšinových podílů (*non-controlling interests*, viz níže) a reálné hodnoty podílů v pořizované entitě vykazovaných dříve ekvivalenční metodou (*equity method*) v případě postupné akvizice,
- **čistou hodnotou identifikovatelných aktiv**, předpokládaných závazků oceněných k datu akvizice.

Obecně platí, že plnění poskytnuté v rámci podnikové kombinace musí být oceněno reálnou hodnotou, která je stanovena jako součet reálných hodnot převáděných aktiv od kupujícího prodávajícímu, závazků kupujícího vůči původnímu vlastníkovi pořizovaného podniku a majetkových podílů vydaných kupujícím. Poskytnuté plnění může představovat např. hotovost, majetkové podíly, opce, ale i jiné formy aktiv či závazků. Na druhou stranu definici poskytnutého plnění dle IFRS 3 (2008) nesplňují např. některé výdaje související s akvizicí (viz výše bod *Princip oceňování a způsob vykazání vedlejších nákladů spojených s akvizicí*) a proto nejsou součástí stanovení goodwillu.

Kromě plnění poskytnutého v rámci akvizice ovládacího podílu v pořizovaném podniku IFRS 3 (2008) také klade konkrétní požadavky na ocenění jak menšinových podílů, tak např. dříve pořízených podílů v pořizované entitě (viz níže body *Menšinové podíly* a *Akvizice dalších podílů a částečné odprodeje podílů*).

Menšinové podíly

Kromě změny terminologie z *minority interests* na *non-controlling interests* dochází i k významné změně v přístupu k ocenění těchto podílů. IFRS 3 (2008) dovoluje, aby si nabyvatel vybral ze dvou metod ocenění menšinových podílů. Menšinové podíly lze tedy ocenit buď v reálné hodnotě k datu akvizice nebo příslušným podílem na reálné hodnotě identifikovatelných aktiv a závazcích pořizované entity. V prvním případě výpočet goodwillu obsahuje i část vztahující se k menšinovým podílům, kdežto v druhém případě je goodwill počítán tradičně a zahrnuje pouze část, která se vztahuje k pořizovanému podílu.

Pozn. red.: Zajímavý článek o vyčíslení goodwillu v kontextu vývoje IFRS 3, jehož autorem je doc. Vladimír Zelenka, najdete v e-příloze tohoto čísla časopisu Auditor.

Akvizice dalších podílů a částečné odprodeje podílů

K významné změně dochází v případě postupných akvizic. U postupných akvizic je v okamžiku získání kontroly nad pořizovaným podnikem potřeba stanovit reálnou hod-

notu předchozích podílů (menšinových), a to pro účely výpočtu goodwillu. Rozdíl mezi hodnotou investice v dříve nabytých menšinových majetkových účastí a jejich reálnou hodnotou k okamžiku získání kontroly je vykázán jako výnos nebo ztráta ve výkazu zisku a ztráty. V případech, kdy před získáním kontroly byly změny v hodnotě menšinových majetkových účastí účtovány do vlastního kapitálu, je tento oceňovací rozdíl odúčtován do výkazu zisku a ztráty.

IFRS 3 (2008) tak významně mění přístup původního IFRS 3 (2004), který požadoval rozdíl z přecenění menšinových majetkových podílů na reálnou hodnotu k datu získání ovládacího podílu vykazovat v rámci vlastního kapitálu.

Pro úplnost je potřeba dodat, že IAS 27 (2008) nyní proti současnému standardu obsahuje konkrétní požadavky na vykazání pořízení dalších podílů a částečných odprodejů podílů v případě, že nedochází v jejich důsledku ke změně ovládací osoby. V případě pořízení dalších podílů v již ovládané entitě není na místě aplikovat akviziční metodu a IAS 27 (2008) požaduje zohlednění těchto transakcí přes vlastní kapitál. V takovém případě dochází k poměrnému snížení vykázaných menšinových podílů a rozdíl mezi jejich účetní hodnotou a poskytnutým plněním za tyto podíly je účtován do vlastního kapitálu. Stejně tak prodej menšinových podílů je účtován v rámci vlastního kapitálu.

Nehmotná aktiva

Podmínky vykazání nehmotného aktiva přišly o jedno kritérium, a sice o podmínku, že nehmotné aktivum musí být spolehlivě měřitelné. IFRS 3 (2008) zavádí povinný předpoklad, že reálná hodnota nehmotného aktiva je vždy spolehlivě měřitelná v případě podnikové kombinace. Důsledkem tohoto je, že neexistuje výjimka, která by dovolovala během podnikové kombinace nějaké nehmotné aktivum (pokud je identifikovatelné a oddělitelné) nevykázat.

Výše uvedené změny představují pouze hlavní zásahy do ustanovení IFRS 3 a novelizované standardy mění i další postupy pro vykazování podnikových kombinací a sestavování konsolidované nebo individuální účetní závěrky (IAS 27).

Jak je vidět, některé změny jsou v jádru pouze kosmetickými úpravami měnícími například terminologii. Nicméně je evidentní, že novela obsahuje i změny, které mohou mít v určitých případech významný dopad na výsledek hospodaření nebo na vykazovaný vlastní kapitál příslušné entity.

Na závěr je vhodné zmínit, že novelizovaná úprava IFRS 3 a IAS 27 je účinná pro všechny podnikové kombinace s datem akvizice po začátku účetního období začínajícího 1. července 2009 včetně (pro společnosti s účetním obdobím shodným s kalendářním rokem tedy po 1. lednu 2010), i když dřívější použití je za splnění určitých podmínek povoleno (ne však dříve než pro účetní závěrky za období začínající 30. červnem 2007 a později). Nicméně, nespomeňme, že tyto novelizované standardy ještě musí projít akceptačním a schvalovacím řízením Evropské komise, a tudíž že jejich použití pro prostředí Evropské unie

je podmíněno úspěšným završením tohoto procesu.

Přípravou tohoto článku jsem si nekladla za cíl poskytnout vyčerpávající výklad veškerých úprav výše zmíněných standardů. Snažila jsem se spíše upozornit na skutečnost, že došlo k určitým změnám, které mohou významně ovlivnit vykazování podnikových kombinací v souladu s IFRS a je na každém z čtenářů, aby se dalším studiem tohoto standardu snažil pochopit všechny úpravy a jejich praktické důsledky.

Ing. Monika Vítová

členka podvýboru KA ČR pro IFRS
KPMG Česká republika

Jak se liší oceňování při podnikových kombinacích v českém a zahraničním prostředí?

I přes přetrvávající úvěrovou krizi a masivní útlum transakční činnosti zůstávají podnikové kombinace jedním z hlavních fenoménů světové ekonomiky. Z pohledu auditora je pak podniková kombinace, ať se již jedná o akvizici, fúzi či jinou formu, jednou z hlavních událostí ověřovaného období a odvozeně i období následujících. Nejde pouze o posouzení souvisejících ocenění a účetních zápisů v běžném roce a v následujících letech, ale také poměrně často o velmi komplikovaná právní nastavení vzájemných plnění zúčastněných subjektů včetně opcí, záruk či podmíněných plnění, která mohou vést k řadě úprav účetní závěrky ještě několik let po podnikové kombinaci.

Ti, kteří se již setkali v praxi s účtováním o podnikové kombinaci a následným auditem jistě potvrdí, že postup, který stanoví účetní či obchodní legislativa z prvního pohledu působí poměrně logicky a jednoduše, nicméně jeho praktické provedení je mnohdy nesmírně náročné a ne vždy jsou po ruce správné podklady a informace. Situaci nezřídka komplikuje i sama účetní le-

gislativa, kde se jednotlivé předpisy a postupy mohou zásadně lišit podle používaných standardů a systému vykazování.

Typickým příkladem zůstávají například rozdíly mezi českou účetní úpravou účtování o akvizici a přístupem v US GAAP a IFRS. V důsledku několikaleté snahy o konvergenci IFRS a US GAAP se podařilo v roce 2008 dosáhnout shody v této oblasti, kdy oba systémy téměř zároveň přijaly standardy vykazování podnikových kombinací, které jsou postaveny na stejných základech. Tím se podařilo odbourat poměrně zásadní odchylky mezi asi nejvíce používanými standardy finančního výkaznictví.

Nicméně tato nová úprava, obdobně jako i předcházející nastavení v IFRS a US GAAP, má jen několik málo společných prvků s úpravou v české účetní legislativě. Účetní jednotka, která je nucena se s podnikovou kombinací vypořádat jak pro české výkaznictví, tak např. i podle IFRS (případně je v situaci, kdy fúzují společnosti, které využívaly odlišné účetní standardy, neboť akcie jedné jsou veřejně

obchodovatelné apod.), stojí před nelehkým úkolem – jak vyhovět odlišným předpisům a požadavkům na ocenění a zároveň minimalizovat počet odchylek, které bude nutné sledovat i v budoucích letech odděleně.

Jedním ze zásadních prvků, které jsou společné pro podnikové kombinace bez ohledu na použité účetní standardy či obchodní právo, je požadavek ocenění či přecenění určitých částí rozvahy či podniku. Ten kdo se setkal s podnikovou kombinací v praxi (ať již podle českých účetních standardů, IFRS nebo US GAAP), jistě nepochybuje, že největší vliv na celkovou podobu rozvahy (a výsledky hospodaření v příštích obdobích) má přecenění dlouhodobých hmotných a nehmotných aktiv včetně stanovení zbytkového nealokovaného goodwillu. Ocenění zpravidla představuje velice specializovanou úlohu, kdy je nutno pracovat s celou škálou předpokladů, rozpočtů, finančních ukazatelů, diskontních sazeb apod. Kvalifikace zaměstnanců účetní jednotky je mnohdy nedostatečná pro stanovení nových hodnot v soula-

du s obecně uznávanými principy a metodami pro oceňování a v řadě případů je zpracování nezávislého znaleckého posudku požadováno i zákonem. Posouzení kvality a spolehlivosti použitého ocenění včetně jeho numerické správnosti je zpravidla také obtížné pro auditora, neboť jeho kvalifikace je dána primárním zaměřením na účetnictví a při zpracování auditu a vyjádření svého výroku se musí rozhodnout, zda na zpracované ocenění bude či nebude spoléhat.

V praxi proto vzniká trojúhelník „společnost – znalec – auditor“, který by se měl daným oceněním zabývat. Auditor nemůže na ocenění stanovené znalcem spoléhat v plném rozsahu, aniž by provedl procedury, kterými se ubezpečí že podklady, předpoklady a metody, které byly pro ocenění použity, jsou pro něj akceptovatelné. V praxi často řeší auditóři tento úkol prostřednictvím vlastních či spolupracujících oceňovacích odborníků, na jejichž kvalitu a zkušenosti se mohou spolehnout. Tito odborníci pak provádějí verifikaci předloženého ocenění a diskutují své závěry s auditorem i vedením společnosti, případně se znalcem, který ocenění zpracoval. Pokud se zaměříme na podnikové kombinace mezi subjekty, které nepodléhají společné kontrole, jedná se většinou o čisté akvizice. V těchto případech je třeba správným způsobem vyhodnotit alokaci kupní ceny a stanovit související goodwill a přecenění aktiv i závazků. V takové situaci je účast specialisty na oceňování pro účely alokace kupní ceny zpravidla nevyhnutelná – jak pro společnost, tak pro auditora.

Na názor ohledně srovnání českého a zahraničního prostředí jsem se zeptala **ing. Marka Jindry**, odborníka v oblasti oceňovacích služeb, který v současnosti působí v londýnské pobočce společnosti Ernst & Young a má zkušenosti s klienty nejen z oblasti východní a západní Evropy, ale i Asie, Afriky a střední Ameriky.

Ing. Marek Jindra, M.A., ACCA, CFA působí v londýnské pobočce společnosti Ernst & Young jako senior manažer v oblasti oceňování a služeb alokace kupní ceny. Zároveň je doktorandem na katedře financí a oceňování podniku VŠE v Praze.

Jaký je rozdíl mezi alokací kupní ceny (PPA) například pro IFRS či US GAAP v českých podmínkách a v zahraničí?

Výhoda globálních standardů spočívá v tom, že by měly být aplikovatelné všude stejně bez ohledu na legislativní či daňové rozdíly. To je však do určité míry teorie. Protože tyto standardy, především IFRS, neposkytují detailnější vodítko pro ocenění jednotlivých kategorií aktiv a závazků, je česká praxe od té západoevropské poněkud odlišná, což je to dáno hned několika specifiky a důvody na straně klientů i znalců. Jak se dá předpokládat, transakce ve velkých finančních centrech typu Londýn jsou řádově větší a zahrnují komplexnější problematiku a větší množství geografických (a tím pádem i legislativních a daňových) oblastí než menší regionální transakce. Mojí zkušeností však je, že kromě komplexnějšího projektového managementu nepředstavují tyto transakce zásadně odlišný metodický problém.

Méně zmiňovaným, ale o to důležitějším faktorem je skutečnost, že v západní Evropě a Americe tvoří podstatně větší počet klientů kótované společnosti a výsledek celého PPA procesu – ať už ve formě veli-

kosti goodwillu či implikované hodnoty budoucího odpisu z reálné hodnoty čistých aktiv a následného vlivu na ukazatele zisku na akcii či růst zisku – vysílá určitý signál směrem k trhu a investorům, kteří jsou hlavními uživateli výkazů. Alokace kupní ceny je tedy ve finančním životě firmy událostí s mnohem „hmatatelnějším“ dopadem než v českém prostředí, kde jde často o transakci hluboko uvnitř holdingové struktury a dopady do výsledků kótované matky nejsou velmi zásadní.

Třetí rozdíl spatřuji v celkovém množství transakcí a s tím spojených alokací. Zjevně platí, že větší počet ocenění znamená větší zkušenost a kvalitu jednotlivých znalců i celého národního prostředí.

Jak hodnotíte odbornost českých oceňovacích specialistů v porovnání s jejich zahraničními kolegy?

Jsem přesvědčen, že česká oceňovací praxe není kvalitativně významně odlišná od jiných vyspělých zemí. Zatímco toto tvrzení platí téměř bez výhrad pro oceňování společností, situace v oblasti oceňování jednotlivých aktiv a závazků, např. pro mezinárodní standardy, je poněkud odlišná a vyplývá především z výše zmíněné neexistence detailní specifikace vyžadovaných metod a postupů. Přestože kvalitní PPA ocenění staví na stejných základech jako jiné oceňovací disciplíny, má svoje specifika vycházející především z určitých mezinárodně uznávaných zvyklostí. V situaci, kdy se znalec z oblasti podnikových ocenění pouští do ocenění pro alokaci kupní ceny bez předchozích zkušeností, vzniká řada metodických problémů, ale i odlišností v základních vstupech a předpokladech, které větší oceňovací společnosti s širší praxí používají víceméně shodně v globálním měřítku za účelem dosažení srovnatelnosti účetních výkazů. A právě v objemu zkušeností spatřuji hlavní rozdíl mezi českými a „západními“ odborníky na PPA. To se projevuje nejen v celkovém výstupu, ale i v přístupu k procesu alokace a komunikace s auditorem a jeho specialisty na ověření správnosti jejich výsledků.

V případě přeshraničních transakcí, ať už ve dvou či více zemích, je tento globální či „nadrárodní“ pohled zásadní pro zaručení konzistence nejen v lokálním národním měřítku, ale i napříč jednotlivými cílovými zeměmi a zemí akvizitora. Proto je například ve Velké Británii oceňování pro alokaci kupní ceny doménou spíše větších poradenských společností s etablovaným oddělením mezinárodního účetního poradenství a mezinárodním zastoupením a zkušenostmi.

Co je při spolupráci auditora či jeho odborníků se specialistou důležité?

Zcela zásadní je dobrý projektový management a komunikace mezi oběma stranami od samého počátku. Častým problémem z pohledu oceňovacích odborníků auditora je pozdní otevření interní diskuse a nastavení komunikace se specialistou, kterého klient oceňovacím poradenstvím pověřil. Především pro auditora se tak vytváří riziko obtížné situace, kdy v poslední fázi auditu dochází k rozporování fundamentálních východisek, metod, závěrů rozpoznání nových nehmotných aktiv a dalších aspektů, které mají větší dopad na podobu rozvahy a výsledovky než kterákoliv jiná událost ve společnosti za předmětné období či dlouhodobé fungování firmy. Zde je však třeba poznamenat, že k těmto „problémům v komunikaci“ dochází globálně a rozhodně nejsou českým specifickým.

Jaký by tedy měl být správný průběh ověření alokace kupní ceny? Jak vlastně funguje vztah znalec – společnost – auditor v praxi ve vztahu ke konečnému ocenění?

Opravdu nesmírně důležité je nastavení včasné komunikace od samého počátku, tj. od volby znalce společností. Již v tomto okamžiku je potřeba rozvinout diskusi o obsahu a načasování jednotlivých kroků. Základními milníky by měla být identifikační fáze a teprve následně po odsouhlasení jejich závěrů fáze vlastního ocenění.

V první fázi znalec po diskusi s managementem identifikuje aktiva a závazky (v rozsahu svého pověření), která budou rozpoznána v konsolidované rozvaze nabývané společnosti, a navrhne metody jejich ocenění. Výstupem tohoto kroku by měla být prezentace či diskuse s auditorem a jeho oceňovacími specialisty. Podcenění a přeskočení tohoto milníku je základem k výše zmíněným potenciálním zásadním problémům a rozporům v úplném závěru ocenění. A jednoznačně platí: čím větší a komplexnější transakce, tím větší riziko.

Zároveň je důležité v tomto prvním kole identifikovat ostatní potenciálně problematické oblasti jako například podmíněné úpravy kupní ceny (contingent consideration), opční struktury apod.

Pokud je včasné a správně provedena první fáze, z pohledu auditora a jeho oceňovacích specialistů pak zbývá „pouze“ kontrola správné aplikace dohodnutých metod a ověření reálnosti použitých vstupů. Ty jsou více (čistě tržní, např. diskontní míra) či méně objektivní (tempo růstu tržeb, vývoj marže apod.).

V českém prostředí je často opomíjenou, nicméně klíčovou kontrolou správnosti alokace kupní ceny v celkovém kontextu diskuse a pojmenování výsledků ocenění z pohledu logiky transakce a zaplacené kupní ceny. Tím je myšleno především věcně ekonomické vysvětlení obsahu residuálního goodwillu (synergie, reálné opce, kontrolní prémie apod.), jeho podílu na celkové transakční ceně, poměru k alokované kupní ceně na nehmotná aktiva, proporce hmotných a nehmotných aktiv a srovnání s podobnými transakcemi v odvětví.

Jak se v zásadě liší postup znalců při alokaci kupní ceny při podnikové kombinaci od ocenění společností pro jiné účely?

Ocenění podniku a ocenění pro alokaci kupní ceny – to jsou značně odlišná ocenění z pohledu standardu hodnoty, metod a s tím souvisejících tržních vstupů. A znalec

si toho musí být vědom od samého počátku. Zatímco při ocenění podniku se díváme na společnost jako organický celek v kontextu její specifické tržní pozice a silných a slabých stránek, ocenění pro účely alokace kupní ceny je zaměřeno na samostatná aktiva a závazky a jejich hodnotu z pohledu průměrného tržního kupujícího bez přímé návaznosti na ostatní aktiva a závazky společnosti. Pokud je aktivum například nedostatečně využito současným majitelem či společnost je mnohem menší než konkurence a nedosahuje úspor z rozsahu, neznamená to, že by jeho hodnota za to měla být „penalizována“ – pokud nejlepší užití aktiva v „průměrné“ společnosti na trhu garantuje vyšší hodnotu a ochotní kupující by tak za něj zaplatili více. Tento pohled je potřeba konzistentně aplikovat na veškerá aktiva u všech metod a vstupů ocenění – porovnatelná aktiva na trhu, peněžní toky a diskontní míra či reprodukční náklady.

Ačkoli jsou obě ocenění odlišná v použitých metodách a předpokladech, je potřeba mít na paměti, že v celku (tj. všechna aktiva, závazky a zbytkový goodwill) musí být oba přístupy kompatibilní z pohledu hodnoty společnosti a její celkové rizikovitosti, což ne vždy bývá v české praxi analyzováno a k tomu sloužící metoda průměrně vážené návratnosti aktiv (WARA) není vždy a nebo správně aplikována.

Pokud abstrahujeme od alokace kupní ceny, jaké jsou nejčastější obecné problémy, které řeší auditori ve spolupráci s oceňovacími odborníky?

Těch úkolů je celá řada. Od testování znehodnocení aktiv, goodwillu a testování závazků, přes ocenění reálných opcí (např. ložiska nerostných surovin), oceňování finančních instrumentů, posuzování efektivity zajištění, ocenění penzijních závazků, komoditních zásob až například po určení likvidační hodnoty, pokud dojde k porušení předpokladu pokračujícího podniku. Celkově lze očekávat, že do finančních výka-

zů bude ve stále větší míře zasahovat koncept reálné hodnoty. Tento trend je dán především anglosaským pohledem na účetní výkazy, které slouží hlavně investorům, jejichž pohled je zaměřen mnohem více do budoucna než do „historie“.

Mají obecně auditoři odpovídající znalosti o oceňovací praxi a používaných metodách? Má pro auditora smysl se v této oblasti detailně vzdělávat

v souvislosti s posunem účetních oceňovacích metod blíže k reálné hodnotě?

S globalizující se ekonomikou a zvyšující se komplexností ekonomických transakcí vyžaduje audit velkou škálu specializovaných činností – kromě ocenění jde o daňové, technické, počítačové, právní a další expertízy. Nemyslím si, že je v lidských silách být odborníkem na veškerou problematiku s auditem související a využívání odpo-

vídajících specialistů je nevyhnutelnou součástí kvalitního auditu. Auditor by však měl mít dobré chápání celkové situace, smyslu a účelu ocenění a především rizik souvisejících s celým procesem, průběhem a s výstupy ocenění. To nepochybně přispívá i k efektivní komunikaci mezi společností, znalcem a auditorem.

Ing. Běla Kroupová
Ernst & Young

Institut německých auditorů oslavil 75 let

V loňském roce uplynulo 75 let od založení Institutu německých hospodářských revizorů, resp. auditorů (Institut der deutschen Wirtschaftsprüfer).

U příležitosti slavnostního připomenutí tohoto významného jubilea v životě oficiální instituce byl vydán dvoudílný sborník, který v prvním díle shrnuje fakta a poznatky minulých 75 let vývoje a ve druhém se soustřeďuje na výhled do budoucna.

Vážnost, s jakou jsou němečtí auditoři v hospodářském životě našeho unijního souseda přijímáni, je dána kvalitou jejich práce a rovněž onou specificky německou „akuratesse“, vyznačující způsob přístupu auditorů k plnění pracovních povinností.

Řadu zajímavých informací o vývoji auditorské profese v Německu, které byly publikovány ve sborníku, najdete v článku prof. Miloslava Janhuby v e-příloze tohoto čísla časopisu Auditor.

-rr-

Co najdete v e-příloze č. 4/2008

Téma čísla

Aktuální změny při fúzích a jiných přeměnách obchodních společností

V souvislosti s různými právními formami, v nichž se uskutečňují transakce s podniky se v praxi používá pojem podnikové kombinace. Tento pojem označuje proces spojování podniků do větších ekonomických celků. Smyslem vymezování podnikových kombinací v IAS/IFRS je sjednocení účetních, a tím i oceňovacích metod používaných při zobrazování podnikových kombinací v účetnictví, a to tak, aby určující pro účetní řešení nebyla primárně zvolená právní forma, ale věcná podstata uvedených procesů. Za dobu harmonizace účetnictví podle IAS/IFRS došlo k zobecnění tří hlavních metod – metody koupě a akvizice, metody spojení podílů a metody nové jednotky. Více si přečtete v článku profesorky Hany Vomáčkové v e-příloze, která je pro auditory dostupná v Extranetu na webových stránkách komory www.kacr.cz.

Vyčíslení goodwillu podle schváleného nového znění IFRS 3

Článek docenta Vladimíra Zelenky v e-příloze č. 4/2008 se zabývá odlišnostmi definitivní podoby výrazně novelizovaného standardu IFRS 3, který byl schválen počátkem tohoto roku, od návrhu novely zveřejněného v roce 2005. Odlišné je ve standardu oproti návrhu řešena i problematika vyčíslení goodwillu. Novelizovaný IFRS 3 stejně jako zveřejněný návrh vychází z kon-

cepce celkového goodwillu, tedy goodwillu, který obsahuje jak část připadající nabyvatelovu podílu, tak i část náležící menšinovým akcionářům.

Zaujalo nás

Finanční versus nefinanční ukazatele

Cílem článku profesora Miloslava Synka je seznámit čtenáře s problematikou měření výkonnosti podniku finančními a především nefinančními ukazateli. Manažeři a ekonomové podniků, které zavádějí nebo hodlají zavést nefinanční ukazatele do svých informačních a hodnotících systémů, zde najdou několik příkladů soustav nefinančních ukazatelů používaných ve světě pro hodnocení podniků i států, které jim mohou sloužit jako inspirace při vytváření vlastní soustavy ukazatelů.

Zaznamenali jsme

Náhrada nákladů při ukončení vyjednávání

Na pozadí fúzí a převzetí společností vznikají zpravidla jak na straně prodávajících, tak na straně nabyvatelů vysoké náklady. U prodávajících v souvislosti s vytvořením datového prostoru a smluvní dokumentace, pro nabyvatele pak v souvislosti s Due Diligence, strukturací transakce a rovněž v souvislosti s přezkoumáním, zda nejde o kartelovou dohodu, která může být u strategických investorů velmi nákladná. Více k této problematice najdete v e-příloze v přetisku článku z časopisu Finanční management.

-av-

WE UNDERSTAND YOUR BUSINESS

TACOMA

Znalecký ústav TACOMA

Oceňování v Čechách a na Slovensku v oblastech:

- Oceňování pro účely IFRS
- Fúze a restrukturalizace
- Akvizice a divestice
- Nemovitosti
- Litigace
- Koncernové vztahy
- Cenné papíry
- Kolektivní investování
- Bankovníctví a financování
- Antimonopol a regulace
- Duševní vlastnictví
- Cash flow model
- Transfer pricing
- Studie proveditelnosti
- Insolvence

Váš silný partner v oceňování

Váš kontakt: **Marta Rosová** | Tel.: +420 226 219 000 | E-mail: marta.rosova@tacoma.cz

www.tacoma.cz

Tabulky a informace pro daně a podnikání 2008

Nakladatelství ASPI vydalo ve spolupráci se společností DATEV.cz a Komorou daňových poradců ČR „kapesní příručku“ s názvem Tabulky a informace pro daně a podnikání 2008. Jde již o čtvrté vydání této oblíbené publikace, jejímž cílem je poskytnout přehled nejdůležitějších pojmů, sazeb, čísel, postupů a údajů z daňových zákonů a ze zákonů s nimi souvisejících. Tabulky a další přehledy jsou určeny všem, kdo potřebují snadný a rychlý přístup k důležitým údajům, především účetním, auditorům, podnikatelům a vedoucím pracovníkům podnikatelských subjektů.

V příručce najdete např. sazby a postupy výpočtů potřebné ke správnému stanovení výše daňové

povinnosti ze všech daňových oblastí, termíny, které je třeba dodržet, daňové odpisy, sazby cestovních náhrad, vyměřovací základy pro pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, přehled dávek nemocenského pojištění a státní sociální podpory, adresy úřadů v evropských zemích příslušných k vrácení vstupní DPH, přehled judikatury Evropského soudního dvora z daňové oblasti a sazby daní v Evropské unii a v dalších vybraných státech.

-jd-

Vydavatel: ASPI

Počet stran 520

Vazba brožovaná, kapesní formát

Cena 195 Kč

www.aspi.cz

Daňové a účetní problémy v roce 2008 v souvislostech se Zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů

Příručka pro daňové poradce, účetní a všechny, kteří potřebují pochopit změny zákonů – takový je podtitul nové publikace „Daňové a účetní problémy v roce 2008 v souvislostech se Zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů“, kterou vydává nakladatelství 1. VOX.

Autorkou zajímavé publikace je ing. Pěva Čouková – Pokorná, přičemž na tvorbě řady kapitol se podíleli i další odborníci – ing. Olga Hochmannová (zákon o DPH), JUDr. Jan Breburda (zákon o dani z nemovitosti, zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti) a ing. Ivo Šulc (spotřební daně, nové daně, tzv. ekologické). Kniha (doplněná elektronickou verzí na CD) vznikla – podle vyjádření autorky – na základě skutečnosti, že zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů, který byl publikován na podzim loňského roku, přinesl tolik změn a novinek, že bez praktického zmapování všech jeho dopadů je běžný uživatel naprosto ztracen. A to i ten, který se věnuje daním a účetnictví dlouhodobě. Příručka se snaží tento stav napravit a přináší přehledný a jasný návod, jak se zorientovat v jednotlivých dílčích novelizacích zákonů. Jejím velkým přínosem je komplexnost.

Dílo bylo připomínkováno několika odborníky a bude jistě cennou pomůckou pro účetní a zejména daňovou praxi.

Ing. Jana Skálová

TPA Horwath

Vydavatel: 1.VOX a.s.

Počet stran cca 200

Informace o ceně na www.vox.cz

Ukázku z nové knihy ing. Pěvy Čoukové-Pokorné najdete v e-příloze Aditora č. 4/2008. Autorka v ukázce popisuje novou problematiku dodávání závazků, které bylo doplněno novelou č. 261/2007 Sb. § 23 zákona o daních z příjmů a přináší zcela jistě řadu otázek. Najdete zde také odkazy na koordinační výbory, které se zabývaly touto problematikou.

Výnosy sítě KPMG rostou

Celkové výnosy KPMG, celosvětové sítě společností poskytujících služby v oblasti auditu, daní a poradenství, dosáhly za finanční rok 2007 končící 30. září 19,8 miliardy dolarů. Ve srovnání s předchozím rokem, kdy výnosy činily 16,9 miliardy dolarů, tak vzrostly o 17,4 % (o 12,7 % v místních měnách). Auditorské služby vzrostly o 13 %, daňové služby o 20 %, poradenské služby o 22 procent.

Výrazný růst zaznamenala i KPMG v České republice a celém regionu střední a východní Evropy. „V České republice jsme dosáhli tržby ve výši téměř 1,6 miliardy korun, což představuje meziroční růst o 16 procent,“ komentoval hospodářské výsledky řídicí partner společnosti KPMG Česká republika a výkonný ředitel KPMG ve střední a východní Evropě František Dostálek.

-av-

E&Y: Podnikatelé roku 2007

Tomáš Březina (vlevo) přebírá z rukou Dirka Kroonena vítěznou trofej.

Držitelem prestižního ocenění Podnikatel roku 2007 České republiky se stal Tomáš Březina, zakladatel a stoprocentní vlastník společnosti BEST. Vítěznou trofej převzal v pražském Paláci Žofin z rukou Dirka Kroonena, vedoucího partnera firmy Ernst & Young, která soutěží v České republice vyhláší od roku 2000. Technologickým podnikatelem roku se stal Josef Suska ze společnosti HOKAMI CZ. Trofej Začínajícího podnikatele roku si odnesl Tomáš Rychtar z firmy ROLOFOL. V letošním roce byl už podruhé udělen také titul Sociálně prospěšný podnikatel roku 2007 České republiky, stal se jím Jozef Baláž z občanského sdružení Liga. Zvláštní ocenění poroty pak získal Zdeněk Černý, zakladatel a majitel firmy BIOMAC Ing. Černý.

-jd-

Společnost HZ Praha mění název na PKF

Nové vedení společnosti HZ Praha v lednu oficiálně oznámilo změnu názvu z HZ Praha na PKF Czech Republic. Změna názvu odráží definitivní začlenění do nadnárodní společnosti PKF se sídlem v Londýně. PKF je mezinárodní společností jenž má zastoupení ve více než 120 zemích světa a sdružuje asi 9700 auditorů a ekonomických poradců. PKF zpracovala řadu projektů pro národní a nadnárodní organizace včetně

Evropské komise, Světové banky, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, International Finance Corporation, World Trade Organization atd. Od února změnila společnost HZ Praha/ PKF Czech Republic sídlo a nově má kanceláře v centru Prahy v Karlově ulici, jen pár metrů od Staroměstského náměstí. Zřídila také nové webové stránky www.pkf-cz.com.

-rr-

Auditoři podporují lyžaře

Možností sponzoringu je celá řada, a tak není divu, že s logy auditorských firem se můžeme setkat v nejrůznějších oblastech. Například společnost APOGEO byla v letošním roce partnerem Mezinárodního mistrovství ČR juniorů a akademického mistrovství ČR v superobřím slalomu, které proběhlo koncem března ve skiareálu Svatý Petr ve Špindlerově Mlýně.

Jinou lyžařskou disciplínu dlouhodobě sponzoruje auditorská společnost BDO. Jedná se o tzv. travní lyžování, které patří (stejně jako alpské) pod křídla Mezinárodní lyžařské

federace FIS (a u nás působí v rámci Svazu lyžařů ČR). Travní lyžování je ve světě známé pod názvem grasski, jde o rozšířený sport především ve východní Asii

a Japonsku. Věnují se mu nejen závodníci, ale i rekreační lyžaři, kteří si lyžováním na trávě krátí čas před příchodem další zimy. Travní lyžování není žádná velká věda. Stačí mít jen speciální lyže, které jsou mnohem kratší, maximálně metrové, a velmi se podobají tankovému pásu. Hůlky by měly být delší, protože lyže jsou dvakrát vyšší než ty zimní.

-jd-

M A Z A R S

Auditorská firma Mazars organizuje ve spolupráci s Agenturou Helas zbrusu novou soutěž s názvem „Česká žena – osobnost v podnikání v České republice pro rok 2007“. Jak se píše v propozicích, cílem projektu je podporovat a ctít ženskou solidaritu, spolupráci, vzájemnost a uznání – „principy, kterými se snažíme řídit v našem každodenním pracovním i soukromém životě“. Soutěž by měla podpořit české ženy, podnikatelky. Umožňuje ocenit ženy jako osobnosti a poukázat na významné projekty nebo inovace v různých oborech, které české firmy pod jejich vedením přináší na český nebo evropský trh. Klade si zároveň za cíl vyzdvihnout a šířit úspěchy žen

Mazars spoluorganizátorem soutěže Česká žena

dosažené v podnikání při respektování nepsaných mravních norem vzájemného obchodu. V rámci soutěže budou uděleny ceny v kategoriích „Česká zakladatelka nebo spoluzakladatelka podniku, která podnik vlastní a řídí“ (malé firmy, 11 - 25 zaměstnanců, střední firmy, 26 - 125 zaměstnanců, velké společnosti, nad 125 zaměstnanců) a „Výjimečná podnikatelka bez ohledu na počet zaměstnanců“ (vliv na obohacení trhu nebo společnosti, zohlednění sociálních a dalších aspektů její činnosti). Účastníkem soutěže může být pouze žena (český občan, resp. česká občanka), která založila vlastní firmu (zakladatelka/ spoluzakladatel-

ka) v roce 2004 nebo dříve.

Nominovat ji může třetí strana (se stručným zdůvodněním), hodnotitelská komise, ale soutěže se může zúčastnit i z vlastního rozhodnutí (se zajištěním doporučujícího dopisu třetí osoby).

Přihlášky je třeba zaslat na adresu Mazars nebo Agentura Helas nejpozději do 31. 7. 2008. Ceny budou vyhlášeny v říjnu v prostorách Kláštera minoritů sv. Jakuba v centru Prahy. Více informací na www.helas.org nebo www.mazars.cz.

-jd-

Změny v PricewaterhouseCoopers

Ve společnosti PricewaterhouseCoopers Česká republika došlo v lednu a únoru k několika personálním změnám.

Josh Ellis

Ředitelem v oddělení forenzních služeb PwC byl jmenován **Josh Ellis** (29). Bude zodpovědný za rozvoj forenzních technologií a zavádění specializovaných forenzních laboratoří ve střední a východní Evropě i ve státech bývalého Sovětského svazu. Ellis působí v oblasti forenzních technologií více než osm let. Studoval na University of Keio v Tokiu a University of London. Je certifikovaným auditorem informačních systémů a certifikovaným vyšetřovatelem, mj. i podvodů.

Roman Pavloušek (36) se stal ředitelem v oddělení poradenských služeb. Ve své nové roli bude pokračovat v rozvíjení služeb interního auditu v České republice a regionu střední a východní Evropy a bude dále zodpovědný za reprezentaci regionu v celosvětovém vedení služeb interního auditu společnosti.

Ve společnosti PwC pracuje Pavloušek více než 11 let. V letech 2002–2005 byl na stáži v detroitské kanceláři PwC. Vedl vý-

Roman Pavloušek

znamné projekty spojené se zaváděním interního auditu a implementací legislativy Sarbanes Oxley.

Roman Pavloušek vystudoval VUT v Brně. Je certifikovaným interním auditorem (CIA), certifikovaným auditorem informačních systémů (CISA) a členem Asociace certifikovaných účetních (ACCA) ve Velké Británii. Hovoří plynule anglicky, italsky, francouzsky a rusky.

Tomáš Horáček (37) povede český tým PwC pro poradenství při fúzích a akvizicích. Jeho úkolem bude rozvíjet a rozšiřovat služby v oblasti fúzí a akvizic pro klienty z řad českých i mezinárodních společností působících v ČR a dalších zemích střední a východní Evropy.

Tomáš Horáček má 14 let zkušeností s investičním bankovníctvím a manažerským poradenstvím ve střední a východní Evropě. V minulosti vedl oddělení pro fúze a akvizice v České republice v ING Barings a působil jako konzultant pro odvětví finančních služeb v rámci střední a východní Evropy v Deloitte&Touche a KPMG.

Horáček vystudoval finance na Vysoké škole ekonomické a získal titul MBA na IMD ve švýcarském Lausanne.

Tomáš Horáček

-pwc-

AUDITOR

AUDITOR, číslo 4, 2008, ročník XV, povolení MK ČR 6934, ISSN 1210-9096. **Vydává:** Komora auditorů České republiky, IČ 70901473. **Redakční rada:** předsedkyně prof. Ing. Libuše Müllerová, CSc., členové Ing. Eva Fišerová, Ing. Marie Kučerová, Ing. Pavel Kulhavý, doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.,

Ing. Irena Pittermannová, Ing. Eva Rokosová, Alena Valešová. **Redaktor:** Jaromír Dočkal, tel: 251 511 167, e-mail: dockal@ddpress.cz
Adresa redakce: Komora auditorů České republiky, Opletalova 55, 110 00 Praha 1, tel.: 224 212 670, 224 222 178, fax: 224 211 905, e-mail: kacr@kacr.cz. **Příjem inzerce, sazba, distribuce:** Infomedia, spol. s r.o., Hráského 15, 148 00 Praha 4, tel.: 271 911 131, fax: 271 911 128, e-mail: infomedia@infomedia.cz. **Tisk:** Wendy, s.r.o., Mělník, tel.: 315 625 115. **Cena:** 95 Kč (pro členy KA ČR zdarma). Vychází 10x ročně. Toto číslo vyšlo **30. 4. 2008**.

© KA ČR. Všechna práva vyhrazena.

Foto na titulní straně: archiv KA ČR.

